

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 27 04 06 007 4

0074-4-66

PL
248
L3A17
1916

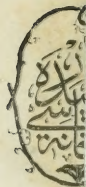
Leskofçali, Mustafâ Gâlib
Divân

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

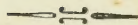
~~129~~

808

GĀLIB, Leskofçali
استوفیلی غالب بک

دیوان

استانبول — مطبعة عامره

۱۳۳۰

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

غزل

ما سواد نه نین کدر دیدار کهنه کس سر
عالم خلوت غم ایبه یار کهنه کس سر

کله کله غم عتافه نه کتم حال
ایبه عجزه ای غم زار کهنه کس سر

حکم نه ایست غم تار و دو
همه رفیق اولیون ز کهنه کس سر

غم رفیق کتیر، لید غم
غم راز و راه ایبه یار کهنه کس سر

بزننه بهزقا نمان ایبه
وهن کله ایبه تار کهنه کس سر

Leskūfçali, Mustafâ

لسقوفچلی غالب بک

Dīvān

دیوان

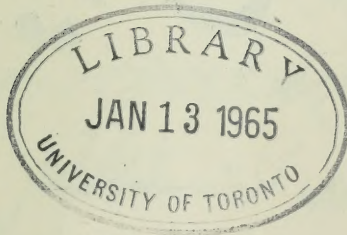

استانبول — مطبعة عامره

۱۳۳۵

INSTITUTE OF ISLAMIC STUDIES

PL
248
L3A17
1916

952839

INSTITUTE OF PLANT STUDIES

مصطفیٰ غالب بک

اسلافك احوال و آثارینی تدقیق ایدنلر، آنلرك حیاتی
- معناً - تمدید و اخلافك افکاری ده تنویر ایتمش اولورلر که
بو خدمت مبروره ، عالم انسانیستی ستایش خوان ایدر .
قابل انکار دکدر که خلف ، شاهراه دانشده نه قدر
طی منازل ایتسه - آرقهده براقدیغی - سالفدن مستغنی
اوله ماز .

سلف - تغیرات ازمان و احکامه ، ترقیات مدنیه یه
رغمأ - رهنمای خلف عد اولنه بیایر .

اسلافی اونوتمق ، اخلافی دوشونمه مک دیمکدر که
حمیت وطنیه ، غیرت ملیه ادعاسنده بولنانلر ، بو طور
خودکامانه لریله وطن و ماته بیکیانه لکارینی اثبات ایدرلر .
اجداد معنویه مقامنده بولنان اسلاف کرامه قارشیی
حس حرمت و محبت ایله محاط اولمیان قلبلر ، احاطه معالی یه
مستعد اولمیان قلوب قاسیه در که احجابی - عشق وطنه
منور الجنان اولان - حمیت مندان امتت نزدنده هر زمان
مردود و مطعوندر .

معرفتک موقر اولدیغی مدن متمدنهده دانشپناهان
 اسلافه نهدرجه اعتنا ایدلدیکی، آثار منتشره ایله ثابتدر.
 زیرا معرفت، روح الحیاء عد اولندیغیچون ارباب
 معرفته - حیات قدر - اهمیت ویرمهکه لزوم کورلمشدر.
 یاشامق ایچون بیلیمک لازمدر. بیلیمه ینلرک،
 بیلیمه مکده اصرار ایدنلرک، یاشامق حقنی حائز اولمدقلرینه،
 تاریخ دینیلن نوحه کر کهن سالک - اقوام منقرضه حقنده -
 انشاد ایتدیکی مرثیه لر، برر شاهد عبرت نمدادر.
 انسانیت، معرفتله قائمدر. معرفت موقر اولمازسه
 انسانیت، محقر اولور. تحقیر انسانیتله دعوا ای انسانیت -
 جبرهده مراجعت اولنسه - قابل جمع دکلدر.
 حقایق بدیهیه دندرکه معرفتده رواج، اربابنی تقدیره
 محتاجدر.

تقدیر مزیت، نه عالی خصلتدرکه مقدر - حد ذاتنده
 محروم مزیت اولسهده - بو شعار مستحسنیله نفسنی
 زمره مزیت کارانه الحاق ایده بیلیر. بنابراین
 « اهل هنرک قدرینی بیلیمکده هنردر »
 دیه نلر، حقیقته خدمت ایتمشلردر.

مزیت ناشناسـ لمغك منشائی نه در، جهل ایله - آنك
ولد مادر بخطاسی اولان - سوء اخلاق دكلی ؟

مزیت ناشناس، جهان انسانیت ایچون او ایله برعضو
مضر در که حیاته مسلط اولان حویینات مهلكه دن زیاده ایقاع
خساره مقتدر در .

بوخصیصه خسیسه ایله متصف اولان شیخوص
منحوسه نك تسلط اتندن مزیت مندان ملتی صیانت، آنلره
- حیات وماتلرنده - حرمت ایتمك، مزیت شناساتك
اجل وظائفدر .

الك بیوك صیانت وحرمت ایسه، او قیمتلی آدملك
- عمر ثانیسی حکمنده اولان - اثرلرینی محافظه وانظار
اخلافه عرض ایتمكدر .

اسلافك احیای نامنه چالیشانلر، حقیقته کندی
ناملرینی احیا ایتمش اولورلر. غیره خدمت، نفسه خدمتدر.
طالب همت، مکب خدمت اولغه مجبوردر .

باخصوص نعمت معرفدن قلیل النصیب اولان بر
ملت آره سنده - مادی ومعنوی انواع موانع هائله یه
مقاومته - کسب وجود ایدن ذوات معدوده نك شخصلرینه،
اثرلرینه نه مرتبه اعتنا ایتمك لازم کله جکی آزاده ایضا حدر .

دیوان

اعتنادن تولد ایده جک منافعک ، اسلافدن زیاده
معاصرین و اخلافه راجع اولدیغنی تقدیر ایتدیکمز
ایچوندرکه احیای آثاره - استطاعتمز درجه سنده - بذل
مجهود ایلکده یز .

مسالك مختلفه یه منسوب مشاهیر ملتک احوال و آثارینی
تتبع ایلدیکم زمانلرده شاعر بدیع المقال لسقوفچه لی
(مصطفی غالب بک) مرحوم ده نظر دقتی جلب ایتشدی .
نامق کمال و هر سه کلی عارف حکمت بکلرک (استاذ محترم)
ظانید قلری بوشاعر مقتدرک آثارینی مطالعه ایتمک ایسته دم .
« خرابات » ده کی بر قاچ شعر یله هر سه کلی مرحومک
او قودینی اوچ بش غزلدن ، وقتیه نشر اولنان (رونق)
تامنده کی مجموعه ده مندرج بر غزلدن بشقه اثرینی کورمک
قابل اوله مدی .

ادبادن ساح بک افندی [۱] « رسملی غزته » نک
سر محرر لکنده بولندیغنی ائنده - نه صورتله تدارک ایلدیکی
نیجه معلوم اولیان - دیوانچه غالبک نشرینه باشلانیدیغنی
مقاله آتیه ایله اعلان اولندی [۲] :

[۱] قونیه والی سابق .

[۲] رسملی غزته : ۱۶ شعبان ۱۳۱۵

لسقوفچه لی غالب بک

« بونسخه دن اعتباراً غزته مزه مشاهیر شعر امزدن لسقوفچه لی غالب بک مرحومک آثارینی درج ایتمکه باشلا یورز . مشارالیه ، نصلسه اقتداری نسبتنده شهرت یاب اوله مامشدر . کندیسنک آثار منتهی سیه سی اوتوز بش قرق سنه اول نشر ایدیلن برجموعه منتخباته [۱] درج ایدلش اولان « بوقطعه م تازه برکلدر کلاستان بیامدن « مصراعنی حاوی قصیده سندن مفرز برقاج بیت ایله ینه بوجمعه ده کوریلن برایکی پارچه شعر دن عبارتدر . ادبیات عثمانیه مزلی شمیدیکی طرز لطیفه ارجاع ایدن مؤسسینک زمان صباوتلرنده غالب بک مرحوم ، ینه استادان بلاغتنن معدود برسخنور شهرت شعار ایدی . بونلر غالب بک اقتدار عالی سندن برچوق استفاده لر ایتدکاری کبی اوائل ایام اشهارلرنده یازدقلری اشعار دن اکثری مشارالیهک غزللرینه نظیره اوله رق وجوده کتیرلشدر . بوندن بویله پی در پی درج ایده جکمز آثارندن آکلاشیله جنی وجه ایله مشارالیه ادبیات جدیده ایله ایتلاف ایدمه دیکی ایچون یازدینی شیلر علی العموم طرز قدیمه موافقدر . بونکله برابر ادبیات قدیمه مزک دورا خیره طوغری شعر مزده التزام اولفان نائل قدیم وادیسنک الک ممتاز پیروانی آره سنده الک کوزل شعر لر ، ینه مشارالیهک آثار ایدر . مع التأسف ترجمه حالنه دسترس اوله مدیفمز ایچون بو بایده اعطای معلوماتن بالجبوریه صرف نظر ایدیورز . اشته مشارالیهک آثارندن برایکی غزلنی بو هفته کی نسخه مزه درج ایدیورز . »

بواعلانی متعاقباً سماح بکک معذرتی ظهور ایتمسایله

[۱] خرابات - ضیا پاشا .

دیوان

« رسملی غزته » نك امور تحریریه سی بعض رفقایله برابر
بكا تودیع ایدلدی .

دیوانچه نك - مطبعه ده بولدیغمز - نسخه مشوشه سندن
- ساح بلك اثرینه اتباعاً - غزته یه هر هفته برایکی غزل
درج ایدلك صورتیله اون آلتی غزل نشر اولندی .

غزته نك اثنای تعطیلنده اونسخه، اوراق پراکنده
آره سنده غائب اولدی . بك چوق آراتدیردم، بولدیره مدم .
مشاغل کونا کوندن زیاده سیئه تسویف ایله دیوانچه یی
استصحاب ، یاخود استساخ ایتدیکمه حالامتأسفم .

بالاخره غالب بلك ترجمه حاله دائر تدقیقاتده بولندیغم
هنکامده حلب مکتوبی اسبقی قدمای ادبادن ویس پاشا
زاده زین العابدین رشید بلك ، دیوانچه حقنده ویردیکی
خبر حزن آور ، بنی مایوس ایتدی .
مشارالیه بر مکتوبنده :

« غالب بلك (روح ثانی) تسمیه ایتدیکی برنجی دیوانی
- حریق زده اولدینی زمان - اشیاسیله برلکده یاندی . ایکنجی
دیوانی کمال بك طبع اولنمق اوزره ماغوسه دن بكا کوندرمشدی .
حتی برعینتی ده معارف نظارتنه ویرمک ورخصت آلتق ایچون
یازدیرمشدم . خیال غزته سنده قصابه محررلك ایدن ماهر بك
نامنده بری واردرکه همشیره سنی کمال بلك پدری تزوج ایتمشدی .

مقابله ایده می دیه دیوانک ایکی نسخه سنی ده آلدی . حالا اعاده ایده بک ،

دیوردی .

ماهر بکی بولمق ممکن اولسه بیله دیوانی لندن آلمق - رشید بکک اشعارینه کوره - پک بیوک مهارته متوقف ایدی . زمان ایسه ابراز مهارته مساعد دکل ایدی . بالمجبوریه تحریات و تعقیباتدن صرف نظر ایلم .

دیوان اول ، غالب بکک مبادی شباینده سویلیدیکی اشعاردن متشکلدرکه مرحوم ، پدرینک دیوان کتابتیه و انده بولندیغی ائنده محترق اولمشدر . حتی برنخمسنده ، طوتوشوب آه شرربار ایله دارم یاندی اثرم قالمدی هب آتسه وارم یاندی بیتیه احتراق دار و دیوانه اشارت ایتمشدر .

ینه اوصرمده ایدی که - برقید آرارکن - « بصیرت » غزته سنک ۲۱ جمادی الاخره ۱۲۹۲ تاریخلی نسخه سنده مندرج اعلان آتی ، مصادف نظر اولدی :

« قالوب نفی معجز کودن » قطعاً غراسنک قائل اولان مالک ملکه فوق العاده اسماعیل پاشازاده غالب بک مرحومک دیوان بلاغت عنوانی دردست طبع و تمثیلدر . فقط شاعر مشارالیهک آثار منظومه سندن نزدنده اولوبده لطفاً مطبعه منزه

دیوان

کوندره جک ذوات، حقیقہ عالم ادبیاتہ بر خدمت جلیلہ و مرحومک ابقای نام نامیسنہ بر معاونت جمیلہ ایتمش اولور. آثار کوندره جک ذوات ستوده سماتہ شکرانہ بر مقابلہ و عاجزانہ بر معاملہ اوله رق نسخ مطبوعه دن بر قاچ عدد اهدا قلنور. اشبو دیوانده « بر تحفه کبیبی الدن اله ارمغان اولور » وصفنی محصول افکار قیمتداری بحق حائز و « یازار مشکل پسندان جهان اوراق جان اوزره » تعریفنی اشعار بدایع نثاری حقنده اطلاق و ایراد حقیقہ شایان و جائز اولان و ادبیاتجه محاکات و مؤاخذاتی جمله نك مقبول و مسلمی بولننن بر ادیب صابرك مطول و مفصل بر تقریضی واردر .

اعلانده موضوع بحث اولان دیوان « ادیب صابر » دینیان نامق کمال بك مرحومک مانغوسه دن رشید بکه کوندردیکی نسخه اولدیغنه حکم ایتمک ایچون شایان احتجاج بروشیقه یه مالک دکلز .

بك مرحومک « مطول و مفصل تقریضی » مؤثرله اثر حقنده البته شایان اهمیت معلومات و ملاحظاتی احتوا ایلشدر که - دیوان قدر حائز قیمت اولان - اوتقریضك بوکون الده بولنمامسی ، سزاوار اسف عظیمدر . الده بولنسیدی، غالب بکی یقیندن طانیان بر استاذ صاحب کلاک تدقیقات و مطالعاتی شمدی بو صحیفه لری ترین و استفادۀ مکملہ منری تأمین ایدردی .

« بصیرت » ك نسخ آتیه سنده دیوانك طبعنه، اشعار
 غالب حقمده کی رجانك اسعاف ای دیلوب ای دلمدیکنه دائر
 بر اشارت کوریه مه مشدر .

اکرم بك مر حومك « زمزمه » سنده ده تقریض
 آتی مندر جدر :

« قضا معدوم ای دنجه غالب رندانه اطواری
 صوران آلمزدی بر طوغری خبر دیوان غالبدن
 مزیاتن بیلانر شاعر مغفورک اما کیم
 ینه هیچ ایتمدی صرف نظر دیوان غالبدن
 مقادردان عرفان بعض اخوان وفا پرور
 بولوب جمع ایلدی خیلی اثر دیوان غالبدن
 ذهابجه سزادر بختیار عد ایلسه کنتدین
 تدارک ایلیان بو مختصر دیوان غالبدن
 تأمل ایلیان هر بر کلام نشئه بخشاسن
 مأل حکمت استنباط ایدر دیوان غالبدن
 عجیبی لفظ شیرین ، معنی نوشین ایله اولسه
 عیان آمیزش شیروشکر دیوان غالبدن
 سواد خط لفظ ونور معناسیله لایقدر
 عیان اولسه فیوضات سحر دیوان غالبدن
 در و کوهر دیمکسه فی المثل عالمده رنگین سوز
 صاچلسون هر یکا در و کهر دیوان غالبدن
 کل انصاف ایله حاسداشته اشعار سلف تکمیل
 ایچنده واری بر مقبول اثر دیوان غالبدن

دیوان

بیلیرلر قدرینی قیمت شناسان ادب (اکرم)

سکا بحث ایلک آرتق یتر دیوان غالبدن .

تقریضک اوچنجی بیتنده « بعض اخوان وفا پرورک
دیوان غالبدن خیلی اثر بولوب جمع ایلدیکی » وحاشیه ده ده
« دیوان باصدیر یله جق ایکن نصلسه طبع اولنه مدینخی »
بیان ایدلسنه کوره بودیوانک « بصیرت » ایله اعلان
اولنان نسخه اولسی ملحوظدر .

معارف ناظری بک اقدی حضرتلینک همت
مخصوصه سیله تشکل ایدن « آثار مفیده کتبخانه سی »
هیئتجه - اسم وجسملری کبی اثرلری ده ایدی قدر
ناشناسانده نابود اولان - کرام اسلافک آثاری - منفعت
خسیسه شخصییه دکل، منافع عالیه وطنه خدمت مقصد
حمیت کارانه سیله - تحری ایلدیکی اثناده ناظر مشارالیه
« دیوانچه غالب » ی هیئته تودیع بیوردی .

نام غالبی احیا ایدن بو همت ، هیئتیه ده وقف محمدت
ایلدی . وجودندن قطع امید ایدیلن برنسخه یکانه نک - که
برقاج صحیفه سی مؤثرینک خط دستیله محرردر - میدانه
چیمسی بالطبع موجب مسرت و میدانه چیقارانلرایچون
شایان مفخر تدر .

لسقوفچه لی غالب بک

مورد حقیقه استحصالی ایتدیکم معلوماتی نقله لزوم
کوردم که دیوانچه نیک - تعیر جائزایسه - ترجمه حاله عائد
موادک ائک مهمیدر .

۱۲۸۴ سنه هجریه سنده اصلاحات ایچون پرزینه
اعزام اولتان رجال ملکیه دن عقیف بکله رجال علمیه دن
سیف الدین افدینک خدمت کتابته تعیین ایدیلن مجیب بکه [۱]
اسکوب والیسی لسقوفچه لی اسماعیل پاشا، پک زیاده محبت
حاصل ایلدیکندن اقشام صباح قوناغنه جلب ایدرمش .
برکون پاشا، کریه بار تأثر اوله رق « اوغلم غالبک
وفاتی خبر اولدم، مکدر اولدم. بیچاره، عشرت یوزندن
محو اولدی. بن بیلمزدم، مکر شاعر ایمش. شاعر اولدیغی
حاله ینه بندن پاره چکردی [۲]. بکا دیوانی ویردیله،

[۱] دیوان محاسبات رئیس ثانسی ایکن ۲۵ شعبان
۱۳۲۷ ده وفات ایتدی. ارباب دانشدن ایدی.

[۲] پاشا مرحوم، غالباً شاعریتک تولید ثروت ایده حکنه
قانع ایمش. هیبات!

« خدای داند ومن دایم وتوهم دانی »

« که یک فلوس ندارد عیب ز کانی »

مألیه نوحه ساز اولان شاعر لک عددی، حسابیه کلیه جک
درجه ده کثیر، بلکه عموم شعرانک فقیر اولدیغی بیلسیدی
(اوغلتک شاعر اولدیغی حاله کنندن پاره چکدیکنی) مقام
تعجبه ایراد ایلزدی .

ديوان

بنده سکا ویرهیم . صاحبی کبی ضایع اولسون . بر آره لق
باصدیر رسک « دیمش .

« آثار مفیده کتبخانه سی » هیئتجه آثار اسلافک
احیاسنه تشبث اولمنسنی تقدیر ایدن ماین هایون باش کابی
علی فؤاد بک اقدینک مخدوم ادیبی قدر شناسان شباندن
عالی بک ، دیوانچه بی مجیب بک مرحومک مخدومندن آله رق
پدر محترمی وساطتیه ناظر بک اقدی یه تودیع ایتدیر مشدر .
« بصیرت » ک اعلان ایتدیکی دیوانک بونسخه اولوب
اولدیغنی کشف ایتکده شمدی محالدر :

۱۲۹۳ ده (ایورانیه) قصبه سنی صربلیلرک استیلاسنده
غالب بکک آثار شعریه ونثریه سی ایله - عائله یه عائد کتابلرک
اوراده براقیله رق هجرت ایدلدیکنی - مرحومک برادری
دلاور بکدن نقلاً نیشلی ابراهیم بک [۱] بیلدیردیکی کبی
خط دستیه محرر بعض اوراقی ، دامادی عاطف اقدینک
تزدنده بولندیغنی حالده مومی ایله ، قاین پدرندن منتقل

[۱] بروسه استیناف محکمه سنده اعضا ملازمیدر . سلسله
نسبی ، غالب بکک جدینه منهیدر . غالب بکک برادرلرندن دلاور بکک
دامادی و دارالفنونده مدنیت تاریخی معلمی شاعر یحیی کمال و بورنوه
ناحیه سی مدیری محمد رشاد بکلرک پدریدر .

اسقوفچہ لی غالب بک

اراضینک استردادی ایچون صرب محاکمہ اوغراشدینی
صرہده وفات ایتمسلیه اوراقک بلغراد باش شہبندی ماقسیم
افندیہ قالدیغنی - عاطف افندیک دامادی - دعوی
وکیلرندن محمد غالب بک اشعار ایلمشدر .

غالب بکک « تذکرہ فطین » ایله « سہجہ عثمانی » ده
مندرج اوچ بش سطرلق ترجمہ حالی ، معلومات کافیہ یی
حاوی دکلدر .

زیرا برنجیسی ، مرحومک اوائل حیاتنده یازدیغندن
ناقص ، ایکنجیسی ده نقصانی نسبتندہ آلودہ خطادر .
دیوانچہ نکده تام برنسخه اولمسی مشکوک وخارجده
بشقه آثار بولمسی محتملدر .

بناء علیہ مشارالیهک ترجمہ حالیہ آثارینه دائر معلومات ،
مفقود دینیه جک درجهده محدود اولدیغندن - بصیرتده کی
اعلانن قرق اوچ سنہ صکرہ - آتیده کی اعلان ، غزته لره
تبلیغ اولندی :

« نامق کمال بک مرحومک (استاد) وصفیہ تجیل ایتدیکی
اسقوفچہ لی غالب بکک دیوانک نسخه یکانہ سی کمال مشکلاته المزہ
کچدی . بونسخه ، مرحومک تکمیل آثارینی محتوی اولدیغندن
امین دکلز . طبع ایده جکمز نسخه نک مکمل اولمسی آرزو ایتدیکه زدن
مرحوم مشارالیهک کرک حیاتنه ، کرک آثارینه متعلق معلوماتی

دیوان

اولانلرك لطفاً مطبعه عامروده (آثار مفیده کتبخانه سی) هیئتنه
تودیع بیورملری رجا اولنور . بویولده ابراز معاونت بیوره جق
ذواتک اسملیله همتلری مقام تشکرده دیوانه درج ایدیله جکدره .
آره دن آیلر کچدیگی حالدده بر طرفدن بر خبر و اثر
ظهور ایتدی . یالکنز از میرده - منتشر - کویلی ،
غزته سنده برورقه کورلدیسه ده - بزم اعلانی تکراردن
عبارت اولدیغیچون - قطعا استفاده ایدیله مدی .

هرسکلی عارف حکمت بک ، دیاربکر والی اسبقی
سلانیکلی فائق پاشا ، زین العابدین رشید بک کبی مرحومه
ملاقه کمالندن مستفیض اولان بعض ارباب عرفاندن وقتیله
اخذایده بیلدیکم معلومات ، بو عحیفه لرده بکا امداد ایتدی .
مزیت شناسان احببامزدن بروسه لی محمد ظاهر بک
اخطاری اوزرینه نیشلی ابراهیم بکله ده مخابره ومذاکره
ایدیله رک ویردیگی ایضا حاددن - ممکن مرتبه - مستفید
اولدم .

غالب بک ، کنج دینله بیله جک برسندده وفات ایلدیگی کبی
اکثرأ طشره ده بولنمش ، وفاتندن بری ده یاریم عصر
کچمش اولدیغندن بوکون مشارالیه دأثر معلومات اعطا
ایده جک برذات قالمامشدر .

منابع مسدود ، وسائط مفقود اولدیغی حالدده عرض

ایده بیلدیکم معلوماتک تأمین مقصد ایده میه جکخی اعترافله
برابر اشرفینی مناسب کوردم . چونکه اڭ آرز فائده ، ینه
فائده در .

« الا ای هنرمند پا کیزه کوی »

« هنرمند نشنیده ام عیب جوی »

ندای نصیح آمیزینه احاله کوش هوش ایتیمه رک
نفسلرینی تقدیر ، خلقی تعیرایدن خود پسندان ، معلومات
مسروده یه اطاله لسان ایدر لر سه بن آنلره :

« کیمسه ده بر مزیت کوره مه ینلر ، هر درلو مزیتدن

محروم اولانلر در »

دیم . « مساعی مدیده نتیجه سنده بو قدر بولدم ، بو قدر
یازه بیلدم . سزدها مکمل یازار سه کز روح غالبه بر لکده
عرض شکر و منت ایدرز » دیرم .

مصطفی غالب بك [۱] اسکوب والی اسبقی وزرادن

[۱] مشار الیه ،

« کل مجموعه اشعارینه دنیا اولور طالب »

« هزار باغ عشق احمدیدر مصطفی غالب »

بیتمده اسم و مخلصنی کوسترمشدر .

دیوان

اسماعیل پاشانک اوغلیدر . ۱۲۴۵ [۱] سنه هجریه سنده
لسقوفچه ده طوغدی .

اسماعیل پاشانک جدی حسن پاشانک ، محارباتده
خدمات حسنه سی کورلدیکندن طرف دولتدن عهدده سنه
صربستانده (آلاجه حصار) سنجاغی اعیانلغی توجیه
ونیش سنجاغی داخنده ارکوب ولسقوفچه قضاالرتده
واسع مالکانه لر احسان اولنه رق عائله سی اوحوالیده
توطن ایلدیلر .

حسن پاشانک وفاتنده اعیانلق ، مخدومی [یاخود حفیدی]

[۲] شهسوار پاشایه ، آنک ارتحالنده دیگر مخدومی شریف بکه

[۳] بالاخره شهسوار پاشا زاده اسماعیل پاشایه [۴] احاله

قلندی .

[۱] هر سکلی مرحوم ، تاریخ ولادت (۱۲۴۴) سنه سی

اولدیغی سویلردی . « تذکره فطین » ده (۱۲۴۵) ده تولد
ایلدیکی محرردر .

[۲] نیشلی ابراهیم بک ، حسن پاشانک اون برنجی عصره منسوب

امرای عسکر به دن اولدیغی اشعار و شهسوار پاشا ، مشار الیهک

اوغلی اولدیغنده تردد اظهار ایلدیکی کبی - رجای واقع اوزرینه -

لطفاً کوندردیکی سلسله نامه صورتندن ده اوغلی ، یاخود حفیدی

اولدیغی آکلاشیمه مدیغندن بوجه ایله یازمغه مجبور اولدم .

[۳] نیشلی ابراهیم بکک جدا کبیردر .

[۴] صربستانک بدایت مختاریتنده سنجاق مرکزی ، آلاجه

لسقوفچه لی غالب بک

شہسوار پاشانک عالیہ سی (شہسوار زادہ) نامیہ معر و فدرہ .

حصار دن لسقوفچه قصبہ سنہ نقل و اعیانلق نامی ، قائم مقاملغہ تحویل
ایدلدی . اسماعیل پاشا ، لسقوفچه قائم مقاملغہ تعیین ورتبہ میر میرانی
توجیہ قلندی . ۱۲۶۱ دہ قرہ حصار صاحبہ اجلا [*] وایکی سنہ
اقامہ ایدلدکن صکرہ عنواولنہرق درسعائہ جلب وجمادی الاولی
۱۲۶۶ دہ یکی ایل ، شعبان ۱۲۶۸ دہ قیصری ، ذی القعدہ
۱۲۶۹ دہ مرعش ، رجب ۱۲۷۰ دہ چلدیر قائم مقاملغہ نصب

[*] مشارالیهک تبعیدینہ دائرہ ۵ ربیع الاخر ۱۲۶۱ تاریخلی

(تقوم و قایم) دہ مندرج فقرہ :

« لسقوفچه قائم مقامی سابق اسماعیل پاشانک اوینوسزلنی واهالی
وتبعہ حقندہ تعدیسی تحقیق واستخبار اولنہرق اولبابدہ کوندریلن
استعلامنامہ یہ جواباً روم ایلی اردوی هایونی مشیری عطوفتلو رشید
پاشا حضرتلری طرفندن ورود ایدن تحریرات مألنہ نظراً پاشای
مومی الیهک اورادن دفع و تبعیدی لازمہ دن وایجاب معدت سنہ دن
بولنمش اولدیغندن کندوسنک اورادن قالدیریلہرق امثالی مثللو
فاملیاسیایہ اناطولی طرفنہ کچوریلوب قرہ حصار صاحبہ اسکان
واقامہ وچلندہ بولنان املاک و عقارینک صورت تسویہ سی دیکرلری
مثللو قپو کتخدالزندن مختار بکہ حوالہ اولنسی مجلس والادہ
تسبیب و تصویب برلہ کیفیت خاکپای هایون حضرت شاهانہ دن
لدی الاستیذان اولبابدہ متعلق بیوریلان ارادہ سنہ ملوکانہ
موجبجہ پاشای مومی الیهک محل مذکورده اسکان اولنسی باندہ
اقتضاً ایدن امر عالی اصدار و مشیر مشارالیہ حضرتلرینہ تسیار
اولنشدر . »

دیوان

اسماعیل پاشانک ایکنجی زوجہ سی وغالب بکھ دلاور بکک
والدہ سی طوطی خام، نیشلی حافظ پاشا زادہ محمود پاشانک
کریمہ سیدر .

غالب بک ، ۱۲۶۳ دە پدربله برابر قره حصار صاحبدن
استانبوله کلدی . ۱۲۶۶ دە صدارت مکتوبی قلمنه داخل
اولدی .

اولندی . رجب ۱۲۷۱ دە رتبه وزارتله قارص محافظلغنه [*] ،
ذی الحجہ ۱۲۷۲ دە حکاری - وان [**] ، ذی القعدہ ۱۲۷۶ دە
حلب ، ربیع الاول ۱۲۷۸ دە خرپوت ، شعبان ۱۲۷۹ دە
ارضروم ، رجب ۱۲۸۳ دە اسکوب - پرزرین والیکارینه آمین
ایدلی . ربیع الاول ۱۲۸۵ دە انفصال و ۲۱ رجب ۱۲۸۹ دە
ارتحال ایلدی .

[*] مشارالیه قارص محافظلغنه تعییننده قوکتخدانی مخدومی
مکتوبی صدر عالی متحیزان خلفاستندن حافظ شہسوار راغب بکھ
توجیہ ایلدی . مومی الیه ۱۲۸۲ دە وفات ایتدی . ایوبده
دباغ خانہ تکیہ سی جوارنده مدفوندر .

[**] وان سسناغتنک حکاری ولایتنه الحاقی اوزرینہ
والی ، کاه حکاریده کاه واندہ اقامت ایلدیکنندن حکاریده
بولندجہ قائمقامی واندہ اوتورردی . والی ، وانه کیتدجہ قائمقامی
حکاریده مقیم اولوردی .

۱۲۶۸ ده بوسنه والیسی ولی الدین پاشانک [۱] دیوان
کتابتنه ، ذی الحجہ ۱۲۶۸ ده - بوسنه ولایتی داخلنده -
بنالوقه قائم مقاملغنه نصب ایدلدی . شعبان ۱۲۶۹ ده انفصال
ایدرك استانبوله عودت ایلدی .

روسیه محاربه سی ائناسنده بحریه اردوسی کتابتنه
مأمور اوله رق قریمه کیتدی . پدینک حکاری - وان
والیلکی هنکامنده وانه عزیزمتله دیوان کتابتنده بولندی .
عودتنده صدارت مکتوبی قلمنه دوام ایتدی .

۱۲۷۶ سنه سی اوائلنده درسعات امتعه کمرکی تحریرات
باش کتابتنه تعیین اولندی . شعبان ۱۲۷۶ ده « امور
مأموره سنده غیرت واقدامی مشهود اولدیغندن نام مأموریتنک
مکافاة کمرک تحریرات مدیر لکنه تحویلنه و صورت رسمیه ده
اوله رق عهدنه سنه احاله سنه بالاستیدان اراده سنیه » [۲]
صادر اولدی .

سلانیکلی مرحوم فائق پاشا نقل ایتشدی :

« کانی پاشا [۳] باب غالیدن کاتب ایسته مسی اوزرینه

[۱] « کریدلی » نامیله معروف صدر اسبق مصطفی نائلی
پاشانک اوغلیدر .

[۲] تقویم وقایع : ۲۶ شعبان ۱۲۷۶

[۳] کانی پاشا ، درسعات امتعه کمرکی امامتنه صفر

۱۲۷۶ ده تعیین اولشدر .

دیوان

غالب بك، كركه كيتدی . نامق كمال، حالت [۱] ، محمد سمدی [۲]
بكری ، ادهم افندی بی [۳] ، بنی برلكده كوتوردی . كمال
بك ، كندینك معاونی ایدی . بزیده امور تخریریه ده استخدام
ایدردی . كافی پاشا - استقامتی نسبتنده - حیدر ، غالب بك ده
- لیاقتی مرتبه سنده - بدمست اولدینی حالده اهلیتته حرمة حالته
تحمل ایدر، رعایت كوسترددی . مهم برشی یازدیره جنی زمان
« غالب بك ، رجا ایدرم بوكون ایچمه ، شوایشی یاز» دیردی .
صفر ۱۲۷۸ ده طرابلس غرب ایالتی كرك امانتته
تعیین قلندی . والی محمود ندیم پاشا [۴] ایله امتزاج
ایده مدیكندن بر بچق سنه صكره انفصال ایدی .
مدحت پاشا ، ۱۲۸۱ ده طونه والیلكنه تعییننده
ارباب لیاقتدن بعض ذوات ایله برابر غالب بكی ده كوتوره رك
مجلس اداره وولایت باش كتابتنده و طونه غزته سی محرر لکنده
استخدام ایتدی .

حاب ولایتك مجدداً تشكيله والیلكنه جودت پاشانك
تعییننده مکتوبچیلک ومحاسبه جیلک مأموریتلریچون طونه
ولایتی مأمورین مقتدره سندن ایکی ذاتك اعزامی باب

[۱] معارف مکتوبچیلیسی .

[۲] دیون عمومیه مکتوبچیلیسی .

[۳] عدایه حواله مدیری .

[۴] صدر اسبق .

عالیدن طلب اولنمسی اوزرینه غالب بک « مهارت قلمیه سیاه برابر بدایت تشکیلندن بری ولایت رفاقتنده بولته رقی اهلیت ولیاقتی معلوم و مجرب اولدیغندن » رمضان ۱۲۸۲ ده مکتوبجیایغه تعیین و ترفیعاً رتبه ثانیه صنف متمایزی توجیه اولندی. جودت پاشا ایله ۱۶ شوال ۱۲۸۲ ده حلبه عزیمت ایلدی. بش آلتی آی صکره استعفا ایدرک - اتانبوله کلدی .

زین العابدین رشیدبک بر مکتوبنده دیرکه :

« . . . غالب بک ، حلب مکتوبجیلغنه تعییننده مکتوبی معاوناکنه حالت بکی سوق ایشدی. حالت بک ایسه تعیینی کوندن اعتباراً مکتوبجیلنی قورار وجودت پاشا ایله غالب بکنی بوزوب یرینه کچر [۱] پدرم مرحوم [۲] او آره لقاطنه متصرفی ایدی. غالب بک حلبدن درسعاده کلشدی. صحاف قیصرلی محمدافندینک دکاننده خسته عطایی مطالعه ایدرکن یاتنه کیتدم . « حلبدن نه وقت تشریف بیورلدی » دیدم . « دون کلدنم » دیدی . « خواجه پاشا نه یاپیور » دیدم . « نه خواجه ، نه پاشا » دیدی .

غالب بکک حلبدن عودتندن صکره بر مأموریته تعیین

[۱] حالت بک، مکتوبجیلغه ۱۸ جمادی الاولی ۱۲۸۳ ده تعیین اولمشدر .

[۲] ویس پاشا .

اولدیغنه دائر معلومات یوقدر . فقط حلبده بولتان
احباسندن برینه کریددن کوندردیکی مکتوبده [۱] :

« ... اوتهدن بری مدایح موقعیه وثنایای صنایعیه سی
نشینف سازصماخ اولان کرید جزیره معموره سنه غلبه شوق
وانجذاب ایلله حاصل اولان علاقه محبت و سیر و تماشاسنه دل و جانندن
ظهور ایدن میل و رغبت و لاسیا اوراده جوشش نمای مجرای قدر
و قدرت و نشوه یاب زمین فیض و برکت اولان آب و دانه قسمت،
فی المثل عالم تصورده بر عرب قیزی اطلاقنه سزاوار اولان حلبدن
دور و اوعرس جمله گاه عصمت و کل ازرق فام جنته مواصلتله
مرور ایلدی »

دید کدن و کریدک لطافت آب و هواسندن بحث ایتد کدن صکره
« حلبده اقامت اولتمقده اولدیغندن اوراده اسباب تسهیلیه
نقلیه، جزیره نك عیب و قصوری کبی مفقود و بوجهتله شام و سحر
مملکته آمد و شدده مشاق بدنیه موجود اولدیغندن خفیف
برکر دونه تدارکیله بو محنتک استحصال چاره اندفاعی »
ایچون - حلبده بولدیغی اثناده - مخاطبک وعد ایتدیکی
آرابه نك کوندرلمسنی طلب ایلشدر .

بو مکتوبک تاریخچه مرسل الیهک هویتی و غالب بکک
کریده صورت عزیمتی مجهول ایسه ده مکتوبی، حلبدن
عودتن صکره یازمنه نظراً کریده ۱۲۸۳ سنه سنده
عزیمت ایلدیکی آگلاشلمقده در .

[۱] لطائف انشا : جلد ۵ صحیفه ۵۱

ظهور ایدن اختلالک تسکینی و امور اداره نک تنظیمی
ایچون صدر اسبق مصطفی نائلی پاشا، اوتاریحده کریده
اعزام اولمشدی [۱].

غالب بک، وقتیه مشار الیهک مخدومی ولی الدین
پاشانک دیوان کتابنده بولنه رق او عائله یه کسب مناسبت
و خصوصیت ایتمش اولدیغندن مصطفی نائلی پاشا - اوغلاک
توصیه سیله - غالب بکی خدمت کتابنده استخدام ایتمک
اوزره کریده کوتوردیکی، یاخود جلب ایلدیکی استدلال
ایدیله بیایر.

کریددن عودتندن صکره بر مأموریته تعیین قلمدی.
۱۴ شعبان ۱۲۸۴ ده [۲] اوتوز طقوز یاشنده وفات
ایندی [۳].

§

[۱] مصطفی نائلی پاشا، ربیع الاخر ۱۲۸۳ ده کریده عزیمت
و ذی القعدة ۱۲۸۳ ده استانبوله عودت ایلشدر.

[۲] جمادی الاخره، یاخود شعبانده وفات ایلدیکنی هر سکل
مرحوم سویلردی. (سجل عثمانی) ده تاریخ اریحالی (۱۴ شعبان) در.
ادبادن سلیمانیه لی مرحوم عبدالرحمن تاجم افندی « برسنه اول
وفات ایتمیدی [میر غالب] تاریخ اولوردی » دیر، اظهار تأسف
ایدرمش.

[۳] طوب قو قبرستانه دفن ایلدیکنی هر سکل
ایشیدلمشدی. برادر امجد توفیق بکله برلکده قبرستانی تدقیق

غالب بك، بوسنه ده بولندیغی ائناده اشراف محلیه دن
 بر ذاتك کریمه سیله ازدواج ایلمشدر . وفاتندن صکره
 زوجہ سی ، بوسنه سرایه عودتله اوراده رحلت ایتمشدر .
 ۱۲۷۲ ده تولد ایدن اوغلی محمد بسالت بك ، مکتب
 اعدادی حربه یه دوام ایلمکده ایکن پدرینك ارتحالنده
 لسقوفچه یه عزیزمتله چقتلکنده زراعتله مشغول اوله رق
 اون طقوز ، یکر می یاشنده بوسنه سرایده وفات ایلمشدر .
 ۱۲۷۴ ده تولد ایدن کریمه سی عایشه خانم - بوسنه
 وهرسکک آوستریا دولتی طرفدن اشغالی اوزرینه - زوجی
 حاجی رجال زاده احمد عاطف افندی ایله برلکده بروسه یه
 هجرت و برمدت صکره وفات ایلمسیه زوجی استانبوله ،
 متعاقباً از میره نقل مکان ایتمشدر . عایشه خانمک کریمه سی ،
 از میرده دعوی وکیلرندن محمد غالب بكک حلیله سیدر .

ایتدک ، غالب بكک مرقدینی بوله مدق . بلکه سنک مزار یاپلامش
 یاخود - بعض امثالی کبی - غائب اولمشدر . پدری اسماعیل پاشانک
 ادرنه قپوسی قبرستاننده مدفون اولدیغنی نیشلی ابراهیم بك
 بیایدردیکندن معارف نظارتی تألیف و ترجمه دائره سی اعضاسندن
 محمد ضیا و کوتاهییه مکتب سلطانیسی معلملرندن اسماعیل حق بکلرله
 ادرنه قپوسی قبرستاننده ده تحریات اجرا ایتدک . نه باباسنک نه ده
 اوغلنک قبرینه تصادف ایلدک .

غالب بک برادر لری :

حافظ شہسوار راغب بک ، طاہر بک ، سیف الدین بک ،
محمد بک ، زین اللہ بک ، دلاور بک .

§

غالب بک رسمنی آلدیردیغنی
« جوہر آینہ نورخدا در صورت
روشنادر اہل طبعہ صورتدن سیرتم
نسخہ کبرای فطرتدر وجودم تا ازل
کوستر بر عالم حکمت مکمل ہیتم »
قطاعہ سیاہ

« مادر ذیشانہ اخطارنام وشکل ایچون
غالب ایتم کوندر و بر رسم بیان اشتیاق »
ییتندن استنباط ایدرک پک چوق آرادم .

برالی ، کوکسندہ اولہرق رسمنی یاپدیردیغنی ،
دادیسنک نزدندہ محفوظ ایکن اولاد واحفادینک اللرنده
طولاشہرق بالاخرہ ضایع اولدیغنی آکلاشدی .
بالضرورہ دیوانچہنی یالکزخط دستیلہ تزین ایدرک
رسمنی درجہ موفق اولہمدق .

« العذر عند کرام الناس مقبول » .

هرسکلی عارف حکمت بك مرحوم دیردی که :

« غالب بك ، قویو قرال صفالی ، ملیح الوجه ، مؤدب ، عصبی المزاج ، فوق العاده ذکی ایدی . بن ایکی اوطله لی برأوی کندیمه کنیش بولیورم . شناسی ایله غالب کائناتی طار کوررلردی . بونلره دنیا متوجه ایکن دنیایه صیغم دیلر ، کندیلرینی یدیلر . هله غالب ، انهمك عشرتله محو اولدی . »

ابوالضیا توفیق بك مرحوم ، مجموعه سنده [۱] قره قولاق خاننك حولیسنده وقیله تأسیس اولنان قازینودن بحث ایندیکی صروده دیرکه :

« بن ، سعده پاشا مرحوم ایله هرسکلی عارف حکمت بك مرحومی ، کمالک دلالتیله بوراده طانیدم . ینه بوراده ایدی که مدحت پاشا دلالتیله طونه تحریرات مدیرلکندن [۲] حلب مکتوبچلغنه ترفیعاً مأمور اولان و « قالب نقیء معجز کودن » قطعه غراسنك قائلی بولنان لسقوچغلی اسماعیل پاشا زاده غالب بك مرحومی طائیش و حال و طورینه ووجاهت سیاسیله طلاق خارق العاده سنه وخصوصاً هرسکلی کبی ، کمال و کاظم [۳] بکلرلر کبی اطوار لابلایانه و کفتاربی باکانه لر یله مشهور اولانلرک ، آنک حضورنده شق شفه ایتمکیزین مبهوتانه آنی دیکله دکارینه حیرتده قالمشدم . پوس بیقلی ، قرال و کور صفالی ، خدقه لری شدت نظر انفاذ ایدن چشماننده کی

[۱] نومرو : ۱۳۱ - صحیفه ۶۷

[۲] مجلس اداره و لایت باش کاتبی ایدی .

[۳] شاعر فریق کاظم پاشا .

لسقوفجہ لی غالب بک

علویت مہیبہ ایلہ برابر غایت ملتفت اولان بوذات بعضاً او ضاعیلہ
 اویلہ برحالت شکیمہ اظهار ایدیوردی کہ انسان او عظمتک
 قارشیسندہ بیاغی لرزه ناکھراس اولیوردی . پیش نظرده کویاکہ
 نفی جانلامشده سهام قضااسندن پر بیت اوقیورمش کچی بر
 حالت خشیت تجلی ایدیوردی . غالب بکک وجہاً مدحت پاشا
 مرحومه غریب برشباہتی واردی .

سلانیکلی فائق پاشا مرحوم دیردی کہ :

« غالب بکک لسانندہ لکنت واردی [۱] سوزی زحمتلہ
 سویلردی . یازیبی اوقونمازدی . یالکز بملہ دہا برکشی
 اوقویہ بیلیردی . دعوا ی لیاقت ایتزدی . بندہ یوز قدر غزلی
 واردی . کندی اشعارملہ برابر ضایع اولدی . »

زین العابدین رشید بک، برمکتوبندہ دیر کہ :

« غالب بک، غایت نازک و محویتلی، خلاصۃ عرفان دینیلہ بک
 بروجود ایدی . »

غالب بک ، زاده طبع بلیغانہ سی اولان

« قالب نفی معجز کودن اورنک سخن محلول

سخن سنجان روم اولشدی هر برعصرده طالب

ایدنبجہ شمدی دعوی طبع اول جاہ معلای

دیدي حکام دیوان قضا الحکم للغالاب »

[۱] ابوالضیا مرحوم ، « طلاق فوق العادہ سندن » بحث

ایتدیکی حالده غالب بکک حفیدہ سنک زوجی محمد غالب بک دہ « لسانندہ

رکاکت واردی » دیور .

دیوان

قطعهٔ فاخرانه سیله بین الشعرا ادعای غلبه ده حقی اولدینی

کوزیلینور .

کمال کبی ، عارف حکمت کبی - دیوان ادبده بالاستحقاق

نفس متکلم وحده اولان - اکابر سسخن سرایانک ،

دعوی غالبه قارشی اختیار سکوت ایتلمی ، حتی دعواسنی

طوعاً قبول ایله جناب غالبی استاذ ادب طانیلمی «الحکم لغالب»

قطعهٔ متحکمانه سنک بر ادعای متحکمانه دن عبارت اولدیغنه

حجت قاطعه عد اولنه بیلمیر .

معاصری اولان سائر ارباب شعر و ادبده حقی تسلیم

و مدعی غالبی - لایق اولدینی درجه ده - تکریم ایتمشلردر .

عارف حکمت مرحوم ، نائلی قديمك ترجمهٔ حالنه دائر

بر رسالهٔ ادبیه نشر ایدن مستجابی زاده عصمت بکه یازدینی

تذکرده :

« معاصرین شعرا مزدن لسقوفچه لی اسماعیل پاشا زاده متوفی

غاب بك افندی که كرك بن كرك كمال بك کندیسندن تلذایدرك

نوهوسلك زمانم زده هر ایکیمزكده استاذی ایدی . »

دیور .

مشارالیه ، برغزنلنك مقطعه ده

مستفید فیضی م حکمت ، جناب غالبک

نظم پاکی ورد جامدر خیال قلب ایله

مرشد كل ملهم انوار معنادر كاولور
 جامع سبع المثاني اشمال قلب ايله «
 يتلر يله غالب بك حقدده كى احترامات قليه سنى عرض ايدى يور.
 كمال بك مرحومك، حق غالبده كى تعظيما ت و تقدير اى ده
 ابیات آتیه دن مستبان اولور :

« خرقه پوشم شمدى حكمت خانه اندیشه ده
 مرشد على جنابم غالب آ كاهدر
 رشك ايدر ديوان شوكت نسخه آثارينه
 حكيمى غالب كندى ملك نظمه شاهنشاهدر » [۱]

§
 « عالم ادراك يكسر قبضه حكمنده در
 شمدى طبع مير غالبدر جهان سالار فيض
 اول كلیم معرفت كيم پر تو عرفان ايله
 ايلمش حق خامه سين نخل تجلی زار فيض »

§
 « جناب مير غالب عيسى دوران همتدر .
 ايدر هر بر نفسده خامه سى احياى استغنا »

§
 [۱] بويت ، « الحكيم للغالب » قطعه مدعيانه سنك صدقنى
 ضمناً تسليم ايتكده در. غالب بك ده حق كماله توقيير و تقدير
 كو ستر مشدر كه

« يكانه شاه ملك معرفتدر طبعنه شمدى
 سزا تقدير ايدرسه عرض تحت و افسر اخلاص »
 بيتى او جمله دندر .

دیوان

« کدای خاندانم بن بقول غالب استاد
خلیل الله اومار خوان شفاعت میزبانم دن »

§

« نشئه مند اتحادم غالب استاد ایله
مردم چشم شهووم مست خواب و خدمت »

§

« عاشقم حسن خیال غالب استاده کیم
شیوهٔ اعجاز ایله ایلمر بیان حسن و عشق » .

مشارالیه « تعقیب خرابات » ده کی مؤاخذاتسنده ده
غالب بکه عائد تکریماتی ابراز ایتمکده در :

« غالب بك مرحومك - که همان لقردی آ کلامغه موفق
اولدیفیم زماندن بری استانبولده باب عالیده وحتی افندضر کبی
اکابریک مجالسنده افنای عمر ایتمش بر ذات ایدی - نره لی
اولدیفنی شعرینک کفارنده کوسترمک التزام مالایلم قیلندن
اولزمی؟ خرابات صانیرم که سخن شناس اولانلر ایچون ترتیب
اولندی. عصرمک سخن شناسلری آره سننده ایسه « غالب بك »
مرحوم ، شاعر لکجه هپمزدن معروف ایدی . بر درجه ده که
وزن بیله بر چوجغه صورلسه شخصی بیلمزسه نامنی بیلور .
حال بویله ایکن اکر خراباتده مندرج اولان قطعه بی ، اول
کورمامش اولسیدم اک محرمی اولان احبابندن اولدیفیم حالده
قولکمز غالب کیم اولدیفنی بیله میه جک ایدم . چونکه غالب (بلاسی)
دکل (لسقوچغلی) ایدی .

§ اعتقاد عاجزانمجه مصطبهٔ انتخاب عالیترینه داخل اولان

استوفچه لی غالب بك

ياران صفادن كاظم پاشايه ، حقی بکه [۱] ، حکمت بکه [۲] فائق ممدوح بکه [۳] ، مناسترلی فائق بکه [۴] ، عونى بکه [۵] حاصلی شاعرطن ایتدی کمز ذوانك هانکیسنه سؤال ایتکه نزل بیورسه ایدی غالب بك مرحومك پدرینی ، مسقط رأسنی کندی حالرندن بحث ایدر درجه لرده سهولته خبر ویررلر ایدی .

§ ادیب مشارالیه ، هیمزك عندنده واجب التعظیم اولان حقایق جولردن وهر حالده هیمزی عاجز براقان نیکته کولردن ایدی . طوغدینی محلی دکل ، دفن اولندینی یری بیله اونوتوق ترکستانده الی قلم طوتان برادیه و باخصوص مقتدای ادبا اولان برحق شناس ادیه لایق دکلدرده آنک ایچون سویلندم طوردم .

کمال بك - نمونه ادبیاتك نظم قسمنه عائد بعضی اخطاراتی حای اوله رق - مدلیدن ابوالضیا توفیق بکه کوندردیکی ۲۴ جمادی الاخره ۱۲۹۶ تاریخی مکتوب مفصلده ،

« کلهلم بزم عصرمنه : طبیعت شاعرانه یه مالک اولانلرمن شناسی ، غالب بك ، حقی بك ، کاظم پاشا ، هرسکلی

[۱] اسماعیل پاشا زاده ابراهیم حقی بکدر . وفاتی : ۲۰

صفر ۱۳۱۲

[۲] هرسکلی .

[۳] داخلیه ناظر اسبقی ممدوح پاشا .

[۴] وفاتی : رمضان ۱۳۱۷ . دیوان اشعاری مدون وغیر

مطبوعدر .

[۵] یکیشهرلی . وفاتی : ۱۵ ذی الحجه ۱۳۰۱

عارف حكمت بك ، اكرم بك ، حامد بك اوليور . شناسينك
 اثرلرى مطبوع . غالب مرحومك خاكنه حرمة عقلده اولان
 اثرلرني بن يازارم . حقي بكك ديواني ، كاظم باشانك الكوزل
 اثرلرى مطبوعدر . كرجك اونوندم ، زمانم زده عونى بك ده
 شاعردر . آنك الكوزل شيلرني خرابانده بولورسك باقى . . .»
 دييور .

اكرم بك مرحوم «تعليم ادبيات» ده «الحكم للغالب»
 قطعه سنى بالمناسبه ايراد ايتديكى صروده غالب بكي عصر
 اخيرك يتشديدريدىكى نوادر معرفتن ديه توصيف وتجميل
 ايدييور .

احمد مدحت افندى مرحوم ، ناجى افندى يه كوندردىكى
 بر مکتوبده [۱] :

«کنجلكمده بنده شعرله اشتغال ايتدم . طونه ولايتي
 مكتوبى قلمنده ايكن مکتوبم ، ميژمز و باخصوص ارکان مسودينك
 سرآمدى اولان غالب بك مرحوم كې بهره ادبيه ايله ممتاز اولان
 بيوكلرمن ، بزه برطاقم نسخ ادبيه ويرهك تنظيم لرني امر ايدرلر
 ونظم ونترده ترقيمزه بر غيرت خير خواهانه ايله همت بيوررلرايدى»
 دييور .

غالب بكك - ادب و معرفتن نصيبي اولان - رجال

[۱] مخابرات و محاورات : صحيفه ۴۹

حکومت نزدنده ده معزز اولديغنه زين العابدین رشید بكك
نقل ایلدیکی شوققره شهادت ايدر :

« برکیجه کنعان بكك [۱] خانه سسنه کیتدم . غالب بك
کلدی . اولا ابالی مشرب اولان کنعان بك ، ممنونیتندن نه یایه جغنی
شاشیردی . نعمت غیره ترقبه کبی تلقی ایتدی . مال بولمش مغربی یه
دوندی . غالب بکه ایتدیکی تعظیم و تکریم تعریف اولنور درجه ده
دکلدی . عالم آیده مسامت کلدکجه اشعار او قومق معتادی اولان
کنعان بك ، اوکیجه تأدباً سکوتی اختیار ایتدی . غالب بکی استاد
کل عد ایلدی . کندینی طفل ابجد خوان منزله سنه تزیل ایتدی . »

غالب بكك برادر لرندن زين الله بك ، قوصوه ولایتی
داخلنده بر ناحیه مدیر لکنندن انفصال ایدرک مبتلای
ضرورت اولسی اوزرینه - مؤخرأ والیلکه تعیین اولنان -
صدر اسبق خایل رفعت پاشا مرحومه مکرراً مراجعت
واستدعای عاطفت ایش ایسه ده برفانده حاصل اولدیغندن
بر کون سائقه تأثرله « پاشا ، بنده سنک کبی بروزیرک
اوغلی اولدیغم حالده ا کمک پاره سنه محتاج اولدم ، انصاف
ایت « مانده بسط شکوی ایلر . پاشا ، پدرینی صور دقدن
صکره « برادرک غالب بکه طونه ده رفاقت ایتدک ، کالندن

[۱] آمدی دیوان هابون مشهور کنعان بکدر . وفاتی :

۱۰ رجب ۱۲۹۳

دیوان

مستفید اولدق . اوهمزك استاذیدر . اوستمزده حتی
واردر ، دیر ، ولایتده بولندیغی مدتجه زین الله بکی ترفیعاً
قائمقامقلورده استخدام ایدرکه حقوقه رعایت وفضیلته
حرمت ایدیلن زمانلرک یادکاری اولان بوققره ، غالب
بکک - وفاتندن صکروده - بین الاودا مظهر احترام
اولدیغنه برهان عبرت آمیزدر .

غالب بکک نزهده ، نه صورتله تحصیل معرفت ایتدیگی
تحقیق اولنهمدی . یالکیز ، پدریله برابر واندہ بولندیغی
اثناده علمای محلیه دن عرب و فرس لسانلریله ادبیاتی
تعلیم ایلدیگی معلومدر .

آء واجدادندن موروث اولان خصلت بهادرانه ،
مبادی شبانده کندینی سواریلکه ، سلاحشورلغه سوق
ایلدیگی حالده طبیعت شعریه سی ، مؤخرأ هر درلو هوسات
واشتغالاتنه غلبه ایدرک قهرمانلغی ، میدان بیانده کوسترمکه
باشلامشدر .

معشوقه وجدان عد ایلدیگی شعر ایله پک کنج ایکن
مشغول اولدیغنه - واندہ طممه لهب اولان - دیوانی

دلالت ایدیورہ زیر (روح ثانی) تسمیہ ایتدیکی بودیوانی
وجودہ کتیردیکی زمان، یکر می التی، یکر می یدی یا شندہ
ایدی .

محصول شباب اولان اشعارندن - احتراق آثارہ
عاند نوحات آتشینی احتوا ایدن - بر محمس ایله اوچ غزلدن
بشقه اثرینہ تصادف ایدیله مدی . دیوان ثانیدہ مندرج
اولیان بونظملرله ، اشعار اخیرہ سی آرسندہ - متانت
ولطافتجہ - خیلی تفاوت کور نمکدہ در .

طبع ایتدیکمز دیوانچہ ، دیوان اولاک ضیاغندن
وفاتنہ قدر گذار ایدن اون سنہک سانشات بدیعہ نک
ظرف ظریفیدر .

شعرلر ، نظر نافذله تدقیق اولنسه احتشام الفاظ
نسبتندہ احتشام معنی تجلی ساز اولور ، آهنگ وانسجام
هر مصراعدہ عرض دیدار ایدردہ شاعرک

« یارب بی سن نطق ایله موسای کمال ایت

مجموعہ می سرنسخه اعجاز خیال ایت

مضمون خطیار ایله ویر شعرہ رونق

هر بیتمی برطور تجلای جمال ایت »

طرز ندہ کی تضرعاتک جناب خالق اللوح والقلم نزدندہ
مظہر قبول اولدیغنه حکم ایدیله بیلیر .

دیوان

فی الحقیقه متصوفانه ، عارفانه ، حکیمانه ، عاشقانه ترتم
ایتدیکی اشعار لطافت نثار، هر وادیده استاد بزرگوار اولدیغنه
پیئته مینه در .

هرسکلی مرحوم ، بر مکتوبنده :

« استاذ مشارالیه [غالب بك] جودت قریحه ،
جودت محفوظات ایله حاصل اوله بیه جکمندن و نائلی ، جیادت
لفظ ومعنی اعتباریه بك ممتاز برسختور اولدیغندن آنك مسلکته
تقلیدی توسعه بیوررلردی »

دیور .

غالب بك ، شا کرد کاملنه مسلك نائلی بی توصیه
ایلدیکی کبی کندی ده اوسختور رقیق الییان ایله فهیم قدیم
وادیسنی اختیار ایلمشدرکه - دیوانچه ده اشارت ایتدیکم
وجه ایله - بعض غزلیاتی مشارالیهمایه نظیره اوله رق
سویله مشدر .

« سنبل کلزار سودا زلف طرار کیدر »

§

« فتنه دور قیامت قامت بالاسیدر »

§

« قیلی قرق یازار اوستاد طبع نکتہ پردازم
میان هرندم آلهم خاله اینجه دن اینجه »

§

« دهان تنكيدر وار ايسه كراول نقطهٔ موسوم
كالور ارباب حكمت آنى قاله اينجه دن اينجه »

كبي مضامين خاييده و

« اول حريف بزم عشقم كيم جميع اختران

آهك پروانه در برشعلهٔ شبكيريته »

كبي خيالات مبالغه كارانه ، اشعارنده نادراً مصادف انظار
اولور . فقط

« تاجوهر آينهٔ اسرار بطونز

بيك صورت ايله وحدتى اثبات ايدر زبز »

§

« مظهر فيض تجلادر سراپا كائات

عالمك هرذره سى برطور سينادر بزّه » [۱]

§

« سجده آرايز مقامم وجه اللهده

عالمك هر جانجى بيت معلادر بزّه »

§

[۱] « عارفان را جبههٔ هرذره طورى ميشود »

« جلوه كاد حسن جانان خاص كوه طور نيست »

بيت عارفانه سى و

« جلوه زار وجه قدرت صاعمه يالكيز طور درر »

« دیدهٔ حق بينه هر برذره طور نور درر »

بيت ناچيزانه سى ايله متجدد المال كيبدر .

« اول انالحق کوی توحیدم که شورزاف ایله
دارمه بردار اولور منصور منصور اوستنه »

§

« هرنگهدن دهره غالب سیرجاناندرغرض
آه وضع جان شیدا مختلف سوداسی بر »

§

« حقیقت آشنایان وجوده ماسوی یوقدر »

§

« کستان جهانده برکیاه نابجا یوقدر »

کبی عارفانه ، متصوفانه و

« ترجان رازیدرقش وجوهی عالمک

حالی هرکس بیان ایلرلسان حال ایله »

§

« علم ایسه مقصد اکر عارف نفس اول غالب

کندی بیلمه یین آدم کبی نادان اولماز »

کبی حکیمانه و

« آسمانه ناز ایدر فیض لطافتدن زمین

هرکلی برنجم غرادر شب مهتابده »

§

« متحدر اول قدر عالمده غالب حسن و عشق

اهل دردی صورسه لر دلدار کندین کوستر »

§

« خنده کله دکل کلشنده آه عندلیب

منتشردر گوشه گوشه داستان حسن و عشق »

کبی عاشقانه سوزلره کثرتله تصادف اولنور که بو بدیعهر
مؤثرینک قدرت شاعرانه و علو طبع حکیمانانه سنه برر شاهد
ناطقدر .

غالب بک - عمری وفا ایدوب ده ادبیات جدیده نک
مظهر رغبت اولدیغی زمانلره ادراک ایتسیدی - طرز قدیمده
کوستردیکی قدرت بیانی، طرز جدیدده دهامبذول، ده
بدیع صورتده ابراز ایده بیلیردی .

آثار استاذانه سی استقراء ایدیلیرسه طبیعت عالیه
شعریه سنک، هر وادیده تبلیغ حسیات وافکاره مساعد
اولدیغی تبیین ایدر .

بناء علیه زماننده آهنگ عمومی به تطبیق نغمات ایتسی
قدرت شاعرانه - نه و اشعارینک قیمتنه ایراث نقیصه ایده مز .
باخصوص شعرلرنده

« اولوب مجروح ، پیکان قضا دن طائر دولت

دمادم خون آقار چشم کبی شهبال ملندن » [۱]

[۱] نامق کمال بک، کافی پاشا زاده رفعت بکه [*] کوندردیکی
یر مکتوبده دیرکه :

« . . . بو حالنک کوکلده قالان اضطرابیله محزون محزون
برمدت اسباب انبساط تحری ایلدکن صکره استاد جلیل المناقب
غالب بک افندیکنک یاصدیق اوزرنده بولنان دیوانی کوزمه

[*] وفاتی : ۱ شوال ۱۳۰۸

دیوان

بیت جدیدی کبی - ادبیات جدیدہ نیک تقدیر لر ، توقیر لر لہ
استقبال ایده جکی - افکار نوین و کزین دہ مفقود دکلدہ .
(ملت) کلمہ سنی ، غالب بکدن مقدم بو طور بلیغانہ دہ
استعمال ایدن بر شاعر ، بلکہ موجود در . فقط بن تخطر
ایده مدم .

مشار الیہک شعر کبی نژدہ دہ مہارت کاملہ سی اولدیغہ
آشنالری شہادت ای دیور لر .

مقدما (مرآت) صاحبی رفیق بک ، مؤخرآ - چایلاق
لقبیلہ معروف اولان - توفیق افندی مرحوم لک نشر
ایتدکری (لطائف انشا) عنوانلی اژدہ غالب بکک بر
قاچ مکتوب خصوصیی مندر جدر کہ بونلردن بشقہ
خصوصی ، رسمی اثار نثریہ سنی کورہ مدم .
بو مکتوبلر - یوقاریدہ بالمناسبہ اوچ بش سطری

ایلشدیکندن در حال صاریلوب آنچه غریب حالدر کہ ابتدای
صحیفہ دہ « اولوب مجروح پیکان حوادث [**] . . . » بیٹی
ظهور ایلدی . قرائتندن حاصل اولان تأثر می نصل تعریف ایده جکی
بیله م . دنیادہ نہ قدر آلام و افکار و ارایسہ جملہ سی باشمہ
اوشوب بی اختیار سواقغہ فی رلام .

[**] دیوانچہ دہ « حوادث » یرینہ « قضادن » محرردر .

نقل اولٹان کرید مکتوبندن آ کلاشیلہ جنی وجہ ایله -
طرز عتیقده یازلمشدرکه کاتبک او طرز داخلنده حائر
اولدیغی اقتدار منشیانه بی ارا نه ایتمکده در.

مدحت پاشانک طونه والیلکنه تعییننده مشار الیهی
برلکده کوتوره رک امور مهمه تحریریه ده استخدام ایسی،
اخیراً حلب مکتوبجیاغنه انتخاب وسوق ایدلمسی، زماننک
کتاب معروفه سندن اولدیغنه برهاندر .

سرعت قلمیه سی ، یارانجه مثل مشهور حکمنده در.
حتی رفاقنده کی کاتبلر، مسوده لرک کمال سرعتله یازلدیغندن
حروفی تفریقده زحمت چکدکاری بی بعضاً کندینه اسماع
ایدرلر ، اوده حق ویررمش . « لکن نه یاپه یم ، قلممی
طوتامیورم » دیرمش .

ابوالضیا توفیق بک « یگی عثمانیلر » تاریخنده
« شرق انجمن دانش و عرفانی ریاست والاسنی حائر
برصاحب کمال » عنوان منعمشیله تعریف ایتدیکی فاضل
مشهور صدر اسبق یوسف کامل پاشا مرحومک نادئ
عرفانه غالب بک ، برصباح داخل اولور . پاشا، فهیم قدیمک

« عندایب باغ تجریدز بوفانی کلشنک
کللری خورشید اولورسه خاردامندر بزه »

بیتنی حاوی اولان غزلنه نظیره سویله مسنی - مقام
تلطیفده - تکلیف ایدر. غالب بك ، عودتله یاریم ساعتده
تنظیر ایدر، ذیلاً اوچ درت بیت ایله ده پاشایی مدح ایله [۱].
زین العابدین رشید بك ، نقل ایشدی :

« کمال بك » برکیجه غالب بکه عرفینک یرفخیه سنی او قودم .
او کیجه نك صباحی خانه سنه اوغراد یغمده بکا
تجلی برق اورر بریر سواد داغ جانمن
جهان طور عشقم نور آقار هر کلتانمن

فخریه سنی کوستردی « دیمشدی . کمال ، غالبک طبعنده کی سرعتی
آکلامق ایچون بونی سویله مشدی . »

سلانیکلی فائق پاشادن ایشتمشدم :

« کافی پاشا ، برکون غالب بکه رسوماتک اداره عمومیه سنه
دائر تعلیمات شککنده برتحریرات تعریف ایتدی . غالب بك
بونی یازمق ایچون بر هفته مهلت ایسته دی . معاونه ایچون
کمال بکله بکاده مأذونیت آلدی . غالب بکک خانه سنه کیتدک .
مصاحبات ادبیه و عیش و عشرت ایله برهفته تمام اولدی .
قبو وقتنه ایکی ساعت قاهره قهقه غالب قلمی آلدی . یکریمی کاغذ
یازدی . برحاله که بز یازدیغنی کاملاً او قومه دن او ، دیگر
کاغذی طولیدرردی . مسوده بی پاشایه کوتوردی . ایرتسی

[۱] بوققره نك راویسی اولان زین العابدین رشید بك
« نظیره ، غالب بکک خط دستیه بنده واردی . غائب ایتدم »
دیور . نظیره ، دیوانچه ده مندر جدر . فقط پاشانک مدحنه عائد
ایات یوقدر .

استوقچه لی غالب بک

صباح غالب بکی دعوتله « بویله مهم و مکمل برتعلیمات برهفته ده یازیلیری « دهرک تعجب و تشکر ایتدی . .

نه فائده که بوقدر ذکاسیله ، بودرجه اقتداریله برابر غالب بک ده - امثال بی پایانی کبی - عشرت دینیلن اتحار تدریجی بی اختیار و عمر عزیزینی تارمار ایتمشدر .

غریبدرکه کندی ده « طیب یداوی فهو مریض »
مألنه موافق اوله رق

« زمردر عاقل ایسه ک اوله میه افتاده

اوله یئله اوله یم [۱] بریازیلور املاده »

دیمشدر . بوسوزینک املایه کمدیکی ، قالدک حالنه توافق ایتمه مسیله ثابتدر .

ضیا پاشا مرحوم ، غالب بکک بدمستلکندن شکایت ایدرکن « کیلارجی عشرت تبسیسنی انه آلوب حرکت ایدر ایتمز سرخوش اولوردی » دیرمش .

غالب بکک عشرته ابتلاسنی تصویر ایچون بوسوزدن دها بلیغ ، فقط فجع برجهله ایراد ایتمک مشکدر .

اوجهله مصیبت آمیزی بن ، نه وقت تخطر ایتسه م متأثر اولورم . زیرا غالبی یقیندن طانیانلر ، ذکای فوق

[۱] اوله یم .

العاده سنی تسلیم ای دیور لر . بویله بر ذکای . مشخصك محصول
کالی، بر دیوانچه دن عبارت قالملی ای دی . آندن پک چوق
همتله، خدمتله بکلنیردی .

غالب کبی آسمان عرفانمزده نادرأ طلوع ای دن شمس
ذکانتک، هنوز نشرانوار ایتمه دن غروبنی کورمک - حمیت
وطنیه ایله مشحون اولان - قلوب متوره بی البته ظلام
آلامه غرق ایدرکه بو حال دردانکیزه صباح حشره قدر
آغلانسه سزادر .

غالب بکک اصالت ارثیه سنه منضم اولان نجابت
فطریه واستقامت وجدانیه سی، شهود صادقه طرفدن
تأیید اولیور .

متدین، معتقد اولدیغی ده

غالب اولد که طالب راه نجات اولور

شرع شریف حضرت مولایه باغلانور «

بیت متشرعانه سی کبی سانحاتیله رهین ثبوتدر .

اعاظم مشایخ خالدیه دن مولانا فیض الله افندی قدس
سرّه [۱] حضر تلرینه انتسابنی - نائلی قدیم طرزنده

[۱] ارتحالی : ۱۷ جمادی الاخره ۱۲۹۳

سوئدیکی - [۲] منظومہ عارفانہ دہ

« رابطہ بند خلوص سر فیض اللہ دن

روز عشر مظهر دلخواہ اولان نقشیلرز »

بیتلہ انبا ایدیور .

مرد مسعود ، سیاتی معدود اولاندر . قباحتی عشرتہ

منحصر اولان بوشاعر پا کیزہ خصلتک دہ رحمت غفار

الذنوبہ مظهرتی مأمولدر .

(روح اللہ روحہ) .

ابن الامین

مکمل

استانبول ۷ ربیع الآخر ۱۳۳۵

[۲] نائلیک منظومہ سی بویت ایله ابتدا ایدر :

« صورتده پای درکل اولان خلوتیلرز »

« معنیده عرش منزل اولان خلوتیلرز »

تجلی برق اورر یر یر سواد داغ جامدن
 جهان طور عشقم نور آقر هر کلسنامدن
 بن اول فیض بهار کلشن نور شهو دم کیم
 شعاع لن ترانی جوش ایدر باد وزانمدن
 نوله هم فیض عیسا اولسه خاک باغ اندیشه م
 سراپا روح اولور سازی هوای دستانمدن
 صفای جان ودل بر شمه در بوی نسیم مدن
 حیات جاودان بر رشحه در آب رواندن
 نیم اول بلبل قدسی صفیر باغ فطرت کیم
 کلور پروازه مرغ عقل اول آشیانمدن
 نیم اول باغبان شعله تخم و برق حاصل کیم
 مه و خورشید ایکی کمتر کدودر بوستاندن
 آلور کرو بیان بوی وفا کلنخل طبع مدن
 اولور روحانیان کلچین عصمت باغ جانمدن
 صفای کلستان باغ طبع کورسه کر ارواح
 کلور بلبل کبی کفتاره هر سر و چانمدن

بن اول وحی آور نظم که صیت شهر جبریل
 اولور پیدا صریر خامه معجز بیامدن
 بن اول اسرار کوی نسخه ام الکتابیم کیم
 چیقار تفسیر بسم الله هر حرف بیامدن
 سواد مشربم اول عالم جود وغنادز کیم
 سلیمانلر ایدر دریوزه مور ناتوانمدن
 عجب بر گوشه کیرقاف استغناى عشقم کیم
 کلور پروازه عنقالر در وبام مکانمدن
 عجب بر جانفدای راه استغناى عشقم کیم
 ایدر پرورده عنقایی هالر استخوانمدن
 وجود آزرده در حیرتله سسرالسرغیمدن
 عدم معدومدر خجالتله جسم بی نشانمدن
 عناصر منکشف بر قطره در بحر شهودمده
 خواصی منبسط بر نشئه در رازنهامدن
 صفای اتساع قلب ایله اول جوهر فردم
 که ملک لامکان بر نقطه در کون و مکانمدن
 سراپا غرق نور پرتو تصدیق ایدر دهری
 شعاع مهرانلا برق اوروب کام ودهانمدن

دلم اول کوهر کنجینه مهر خدادر کیم
 فروز اندر نجوم انوار شمع پاسبا آمدن
 عجب بر عالم آرا آفتاب عقل وادرا کم
 که پیدادر سراپا نجم حکمت آسما آمدن
 دل پرداغ ایله اول کوکب افروز آسما کیم
 بولور جبریل راه عرشی شوق کهکشامدن
 ایشیدنلر کلام فاخرم فرط لطافتدن
 صانورلر ساسییل فیض اولور جاری زبامدن
 عجبیمی عاشقانه برغزلده ایلیوب انشاد
 آقتسم جوی حسرت دشت طبع مهر با آمدن
 ابد پرچوش اولور خون شهادت جسم و جا آمدن
 آچر بیک لاله دشت کربلا هر قطره قامدن
 بلا اندر بلا در اول قدر جسم نزارم کیم
 اجل ترسان اولور حیرته مرک نا کها آمدن
 دکلدر برق اوران داغ درونم موبموتنده
 عیاندر شعله مهتاب هر تار کتا آمدن
 سپند نار عشقم مهر و انجم صامه کردونک
 طوتشمش اطلسی یر یر ینار برق چهامدن

دیوان

بن اول آلوده دامان می عشقم که ای غالب
اولور شخص قضا سر مست حیرت کچسه یا نمدن
بن اول صحرا نورد یوسف آمالم بو عالمده
که کحل چشم آور یعقوب کرد کار بانمدن
بن اول علوی نژاد همتم اعمای مادر زاد
بولور نور بصیرت دود شمع خاندانمدن
عجب بر شب چراغ دودمان ملک قدسم کیم
خلیل الله اومار خوان شفاعت میزبانمدن
یتر دنیایی اعجاز ایلدک نظم ایله ای خامه
یتر مست اولدی عالم جام فیض جاودانمدن
نوله باغ جهانده اولسه مهر وماهدن مشهور
بو قطعهم تازه بر کلدر گلستان بیانمدن

غزلیات

اولوب مرسای حکمتدن سفر سازیم معنا
آچلدی کشتی اندیشه بسم الله مجریها
تعالی الله زهی کشتی طوفان سیر معنی کیم
کلور هر بر ستونندن ندایای وما اوحی
تعالی الله زهی کشتی کردون فلک معنی کیم
اولور هر بادبانی سایبان عالم بالا
عجب بر ناخدای کشتی بحر کالم کیم
ایدر هر بر حسابم بر جهان معرفت پیدا
بولور عز ممله نصرت اجتهاد عالم تحقیق
اولور کشفمله ظامر غایت ماهیت اشیا
او معجز کو حکیم کیم قالور بزمنده نه بسته
زبان فیضی دانا لسان بو علی سینا
لسان حکمتدن روشنادر صورت معنی
جهان همتدن رونمادر قدرت مولا
او جمشید طریب سازم که هر جامده ظاهر در
صفای دولت دنیا بقای نشئه عقبا

دیوان

او خلاق معانی یم که هر نطقمده مضمردر
مأل حکمة الاشیا کمال علم الاسما
او خلاق معانی یم که وصف ایلر جهان طبع
زهی طبع جهان آرا تعالی شأنه الاعلا
ایدوب معراج معنی غالباً پیغمبر طبع
ایرشدی قرب او ادنایه سبحان الذی اسرا

سرتسر آینه اولسه کوره من روی صفا
صیقل وحدتله جانه ویر میان نور جلا
تیر سرتیز دعاسن عرشه تا ایصال ایدر
قبله ابروی یاره اول کیم ایلر اهتدا
عالم عشق ایچره بیلمز راه ورهدان اهل دل
عاشقه فیض خدای مستعاند رهنما
داغ داغایت سینه کی سرتیشه توحیدایه
مشعل افروز ره عشق اول دیلرسک اهتدا
کچم ای غالب هوای کا کل دلداردن
سرتسر باغ مرادم روزکار ایتسه هبا

دله اقلیم جمدر کلشن مأوای استغنا
مرصع تاج زردر غنجه زیبای استغنا

خوشا کلزار فیض عشق کیم بکرنک اولور آنده
 کل خورشید محشر لاله صحرای استغنا
 خوشا بزم جنون کیم روشنادر تاب شمعدن
 چراغ عقل اول جوهر مینای استغنا
 بن اول جمشید فیض کیم صفای بزمه حیران
 دم نطق مسیحا نشئه صهبای استغنا
 بن اول کیخسرو مهر افسر فقرم که فخر ایلر
 شکوه وشو کتمله عالم بالای استغنا
 نوله ال صونمسم کلغنجه طور تجلایه
 عیاندن آستینمدن ید بیضای استغنا
 هویدادر سواد همتمده کعبه مقصود
 نمایاندر دلمده یثرب و بطحای استغنا
 طوافنده اولور احرام بند افتخار ارواح
 مقدسدر اورتبه کعبه علیای استغنا
 او کمنام که ای غالب بکا صحرای مرک اولمش
 سواد کنج عزلت سایه عنقای استغنا

چیقنجه تخت تجریده شه دیوان استغنا
 طوتر تا عالم لاهوتی عز و شان استغنا

دیوان

زمینی جلوہ کاد قدسیان عرش اعلا در
اورتبه مرتفعدر ساحه ایوان استغنا
کرا نجانان جاہہ یر بولمز دست ہمتدہ
سبکبارانہ جولانکاہدر میدان استغنا
مسیح اولسہک اولور برسوزنک تامانع رفعت
کوتورمز ذرہ ثقات کفہ میزان استغنا
تنزل ایلز ادہم کبی تخت سلیمانہ
حقایقدان عز وشوکت عنوان استغنا
عجیبی فقرایلہ عطار بندرکاہ فیض اولسم
متاع ترک ایلہ رونق بولور دکان استغنا
نولہ پنہان ایسہ دل خرقة فقر و ملامتدہ
اولور پوشیدہ بیت الحرم دامن استغنا
جہانی طوتسہ طوفان حوادث تیرہ ناک اولمز
کدورتدن بریدر مشرب رندان استغنا
نولہ معمور ایسہ فیض ایلہ غالب عرش اعظمدن
دلدر تختکاہ خسرو ذیشان استغنا

تم پرداگرد یکسر دل آکاہ ناپیدا
جہان باغ سلام اولمش خلیل اللہ ناپیدا

عجب بر محشر آشوبدر بسملکه جانان
 شفاعت رایگان اولمش شفاعتخواه ناپیدا
 بن اول مست می خمخانه غیب وشهودم کیم
 اولور چشممده عالم کاه پیدا کاه ناپیدا
 عجب بردشت حیرتده خدنگ انداز عشقم کیم
 نشان کم کشته شصت اشکسته تیرآه ناپیدا
 عجب بر چشمه جوی ظلمت آباد مرادم کیم
 هزاران خضر واسکندر نمایان راه ناپیدا
 اوقطب مرکز یاسم که دونسه طالع نا کاه
 اولور دور فلک برعکس وسال و ماه ناپیدا
 سلیمان سریر همتر بر یرده غالب
 اولور شاه و کدا یکسان و مال و جاه ناپیدا

اولهلی شوق جنون مایه ادراک بکا [۱]
 ویردی ماهیت سودا نظریاک بکا
 بن او دلخسته هجرم که حکیم عشقک
 ایلمش زهر غمی مایه تریاک بکا

[۱] نائلی :

ایدهلی ذوق تحیر غمی تریاک بکا
 اولدی واسوختکی مایه ادراک بکا

طوطی قصه طراز کلمات عشقم
 اولدی مرأت ملامت دل صدچاک بکا
 سینم اول اوجکه مهر محبتدر کیم
 داغ داغ اولده در رشک ایله افلاک بکا
 عنصرم عالم عرفان خدادر غالب
 باعث ثقلت اولورمی بر اوج خاک بکا

چشم یارم خوابگاه فتنه کا کلدر بکا [۱]
 صبح محشر رنگ بالین تغافلدر بکا
 قیس ناکام اسیر نکهت کیسوی دوست
 حلقه زنجیر موج بوی سنبلدر بکا
 هرکل معنی فضای دلدله بر فواره در
 اشک بلبل آب کلزار تخیلدر بکا
 صد هزاران عندلیب قدس ایدر پرورده دل
 تاسواد باغ سودا سایه کلدر بکا
 نوبهار باغ عشقم فیض ابرحسرتم
 داغ دل رنگ نگاه چشم بلبلدر بکا

[۱] نائلی :

سینه کلزار محبت ، ناله بلبلدر بکا
 وقت داغ افروز بی دل موسم کلدر بکا

باد آهمدر که غالب دائم ایلر شعله بار
داغلر کیم خانمانسوز تحملدر بکا

ایدنجه فیض حسنکله کوکل نقش جنون پیدا [۱]
اولور هر نقطه سندن یکسر اسرارشون پیدا
سن اول سر سطر آیات قلمسک لوح فطرته
که اولمش نقش خطکله سواد کاف ونون پیدا
نکاهک مشکریز اولدجه ورد زخم سینه مدن
غزال آفتاب ایلر هزاران داغ خون پیدا
غرض تجهیز تحملدر ره اخلاصده یوخسه
ایدر هر کاربان آرزو بر رهنمون پیدا
کوریدی رتبه تحقیقی اشعارده غالب
ایدردی بوعلی کشفنده آنا رظنون پیدا

چوق دکلدر مظهر سر قدیم اولمق بکا
ممتعدر فیض علمکدن عدیم اولمق بکا

[۱] نائلی :

یم آتش خروش دله اولدجه سکون پیدا
ایدر هر داغ حسرت تنده بر کرداب خون پیدا

نسخه کبرای عشقم ما حاصل تکویندن
 چوققیدر آینه راز علیم اولمق بکا
 حکمتک حسمده علمک جانده اظهار ایلدک
 لازم اولدی هم علیم وهم حکیم اولمق بکا
 نور رحانم امانتگاه قدرتدر دلم
 چوققیدر مستولی عرش عظیم اولمق بکا
 وقف درگاه رضایم غالباً عصیان اولور
 مبتلای قید فردوس وجحیم اولمق بکا

اولهلی فیض جنون پرده درخواب بکا
 شور وسودا کورینور حکمت و آداب بکا
 آفتاب شرر افروز قدردر حکمم
 منجذبدر درشبنم کبی اسباب بکا
 لرزه ناکم او قدر تاب وتب هجر ایله کیم
 رشک ایدر غیرت ایله معدن سیاب بکا
 برعجب کعبه عشقم دل پر خون ایله کیم
 اولدی کریان ایکی چشمم ایکی میزاب بکا
 وار اولان عقلمی سلب ایلدی یکسر غالب
 ویردی حیرت او قدر معنی ایجاب بکا

دوستم مغرور اولوب بیلیم نه ناز ایلر بکا [۱]
 بن بلای عشقی یم عالم نیاز ایلر بکا
 اول جنون فتنه انکییزم که زلف یارده
 عقل کل بیک درلو وضع دلنواز ایلر بکا
 رند مسلوب الاضافات زمانم کیم قضا
 جوهر ذاتمه عرض امتیاز ایلر بکا
 بن زباندان قضایم واقف سرحکم
 بی تکلف جمله اشیا کشف راز ایلر بکا
 غالب رندانه ظورم کرچه دشمندر فلک
 اعتراض ایتمکدن آما احتراز ایلر بکا

ای که هجر که زمان ایام ماتمدر بکا
 هر خیالک دلدہ برماه محرمدر بکا

[۱] نائلی :

شادی و صلت یچون تحمیل ناز ایلر بکا
 رند شادی دشمن بن غم نیاز ایلر بکا

فہیم :

برحیات ایچون قضا بیلیم نه ناز ایلر بکا
 بن شهید غمزہ یم عیسی نیاز ایلر بکا

دیوان

بن فدای کربلای عشقگم روز ازل
دلشیدان محبت جمله همدرد بکا
مست بزم هجر یارم چاشنی سنج ممت
هر حباب جام می بر ساغر سمدرد بکا
کوستر هر ذره سی مهر هویتدن نشان
عالم فقر و فنا بر بشقه عالمدر بکا
کورمدم درد فسادن عرش و فرشنده نشاط
عالم امکان سراپا عالم غمدر بکا
او یله حیرانم که غالب شمدی درد عشق ایله
مطلبمده بیلیمزم بر سر مبهمدرد بکا

ای که هر ذره غبارک مهر رخشاندر بکا
خا کپایک توتیای دیده جاندر بکا
ای که هر کون کویکه یوزسوردیکم در کاهنک
هر طاشی بر کوه کان بدخشاندر بکا
شیوه رفتارگی ایتدکجه کوکلده خیال
هر مژه چشممده بر شوخ خراماندر بکا
طورمه ای زاهد کوروب حالم بی طعن ایله کیم
شعله زار طعن و تشنیعک کلستاندر بکا

کر چه خاکم نظره عالمده ای غالب ولی
اول همایم کیم فلک کر جای جولاندر بکا

تخالف کونه اوضاع پریشان تابجادر هب
سراپا اولسه ده احسان احبایه جفادر هب
هنر هر آدمک اخلاقنی ادرا کدر یوخسه
طبیعت حکمنه قارشو تعرض ناسزادر هب
الی غیرالنهایه نقطه تقسیم ایتسه ده یاران
بو افکار امر جسمیتده ذهنیدر هب: رهب
طبیعی عمرایه مخلوقدر معدوم اولور عالم
نهایت جمله مخلوقاتک احوالی فنادر هب
عبث صانمه جهانی حاضر اول بزم مکافاته
عبث ظن اینلک تکوین خلاق خطادر هب
ایدر هر شخصی حق رو حندن الهامات ایله آگاه
بو یولده وادی انکاره کتمک ناروادر هب
بیلنمز عقل ایله مقصود خالق امر خلقیدن
پیمبر لر طریق اهتداده رهنمادر هب
بلای محض ایسه قیل عین رحمت موتی دنیاده
حیاتک کوردیکی ذوق و صفا درد و بلادر هب

جهانده عرض علم ایتمز حکیمه کثرت اعداد
 بواندیشه حساب قدرت رب خدادار هب
 مکان کائناته دائما مخصوص اولور ابعاد
 وجود ماسوانک خارجی سرخفادر هب
 بشر اقبال ایله افعاله غالب اولسه ده اکثر
 حقیقتده ینه جاری اولان حکم قضادر هب

اولسونمی درد دلدن جان شیدا مضطرب [۱]
 لرزشمدن عنصر عالم سراپا مضطرب
 اویله مایوسم که قیلمز حشره دک صورت قبول
 اولسه کر برزده یأسمله هیولا مضطرب
 درد هجر یاه او کریان بلایم کیم اولور
 دوشسه قطره اشک چشم هفت دریا مضطرب
 خاکم اما لرزه ناک حیرتم تاشویله کیم
 اضطرابمدن اولور عرش معلا مضطرب
 بزم یأسمدن دل آمال عالم ییحضور
 دست حیرت پرورمدن جام صهبا مضطرب

[۱] فهم :

روح عشاق اوله ده پروانه آسامضطرب
 اولدی کویا شعله شمع تجلا مضطرب

عالم علوی به عرض ایت قبض تیغ غمزه سن
تا حیاتندن اوله خضر و مسیحا مضطرب
فارغ خوف ورجایم غالب اما کیم ینه
اضطراب ایتم اولور دنیا و عقبا مضطرب

بن اول دیوانه ایم فرزانه مشرب [۱]
که ایتم مشربی دیوانه مشرب
سمندر کوسترر دنیایی طبع
غریب انموذجم پروانه مشرب
لبن کوسترسه کرمرآته ناگاه
ایدردی عکسفی مستانه مشرب
دکلدر آشنا احوال عشقه
عجب بر شو خدر بیکانه مشرب
ویروب هر داغه بر خون خروشان
جیایم ایلدم پیمانه مشرب
خیال لعلیدر غالب ایتم
کچرمی باده دن رندانه مشرب

[۱] فہیم :

بن اول میخواره ایم رندانه مشرب
که ایتم مشربی مستانه مشرب

دیوان

مهر رویك اولسه شوق افروزسوی آفتاب
بر چراغ طور اولور هر کرد کوی آفتاب
عرض زر بفت جمال ایت تازحام سیرایله
ساحه گاه حشره دونسون چارسوی آفتاب
نیل اشك شعله موج اوزره کیدن مردم دکل
نقل ایدر تعظیم ایله موسایی جوی آفتاب
عرض حسن ایتسه اوچوکان باز نخوت شعله دن
آب اولوب ریزان اولور پایینه کوی آفتاب
باده دیدارینک برقطره ویرمن نشه سن
طولسه کر عین تجلادن سبوی آفتاب
بوس پایک تا ازل ایلامل قیلمه دریغ
خا کدر سرتا بسر سیرایله روی آفتاب
ایتسه بر ذره تجلی عالمه اول مهر حسن
حشره دك غالب توکنمز کفتکوی آفتاب

عندلیبان زار اولور اول ورد خندانم کوروب
غنجه لر ایلمر حسد چاک کریبانم کوروب
کوهلر درد ایله ایگلر آه و فریادم طویوب
جویلر پر جوش اولور اشك فراوانم کوروب

مهر وانجمله سپهری لاله زار ایتمش قضا
 کلشن سینه مده یر یر داغ هجرانم کوروب
 جامه عمرم چکوب چاک ایلش صانه اجل
 ایتمش استحضار بن بیماری درمانم کوروب
 شور عشقی صانه دهر ایچره تهی قویمش قضا
 فتنه صالمش عالمه اول شوخ فتانم کوروب
 سر تسر سیر ایله عالم زلفنه دل داده در
 ای بنی تعیب ایدن حال پریشانم کوروب
 عرشده روح فضولی آفرین کویا اولور
 بوغزلله غالباً طبع سخندانم کوروب

درد فراق پرده در خوابدر بوشب
 کوکلم دریغ خسته بیتابدر بوشب
 سیر ایلسون جنود غمک سربسردلی
 کوکلم شعاع داغ ایله مهتابدر بوشب
 اشکم نثاره باشدی بر ماهر و دریغ
 افلاک غرق موجه سیلابدر بوشب
 شاید دعای منکسران مستجاب اولور
 پیکان آه اوشوق ایله پرتابدر بوشب

دیوان

صانمہ ک کسوف قیلدی کوروب روی انورین
ماہ منیر او شرم ایله کمیادری بوشب
قاندردی آب تیغنه عشاقی سربسیر
جمله شهید غمزہ سی سیرادری بوشب
غالب نظیرہ سویلیہ مز میرنامقہ
بہودہ کندی کندنی اعذابدر بوشب

صونسہ ال خنجرہ اول آفت دوران حیات
براولور چاک کریبان ایله دامان حیات
نشوؤ تیغ ایله عشاقہ ووروب فیض ابد
ایله رشک ایله عیسیایی پشیمان حیات
مرهم زخم دلم ریزہ الماس ایله
کوهر فیض ایله لبریز اوله همیان حیات
آغلسون حشرہ قدر دیدہ یعقوب امید
دوشدی چاہ عدمہ یوسف کنعان حیات
دم شمشیر ایله زخم دلی سیراب ایله
تازہ انسون کل صدبرک کلستان حیات
فیضیاب دم کفتاری یم اول شوخک کیم
جان بولور نشوؤ لعلیہ شہیدان حیات

نص خطی می لعل لبه ویردی جواز
بارك الله زهی سورده رحمان حیات
غالب اول عیسیٰ معجز نفس نظمم کیم
حل اولور شعرم ایله نکتته پنهان حیات.

ای دور خطی فتنه دوران قیامت
زلفسکده نهان شور شیستان قیامت
غمزه کد دوشرر عالمی محشرده فساده.
چشمک اکر اولمزسه نکهبان قیامت
ویر حکمنی رفتارہ کلوب روز جزانک.
قدکله سنک قائم اولورشان قیامت
رفع ایله نقابک سر کویکده که ای ماه
منظور اوله خورشید درخشان قیامت
رسوای ایده یم غالب آنی روز جزاده.
کیررسه اکر دستمه دامان قیامت

نشئه بخش عالم لاهوت اولور صهبای روح
نفضه لعل لبکده واریسه اجزای روح
ایلز هر شیشه دن اظهار رنگ و بوی فیض
قلب صاف عارف بالاهدر مینای روح

دیوان

ماورای سدرهٔ رحمانی ایلر نظره کاه
مهر مازاغ البصر در دیدهٔ بینای روح
صد حسد عالمده کیم معراج ایدر هر صبح و شام
شوق حسنکله اورند لامکان پیمای روح
پر و بالن سایبان ایلردی صحن محشره
لانه زاد قاف عشقک اولسه کر عنقای روح
رخشش شهبالی ایلر مهر حشری تیره ناک
وارایسه شبتاب دلدر شمع شب پیرای روح
نص خطک سجدهٔ حسنی دله ایتمشدی فرض
ایتمدن لفظ جسده التقا معنای روح
بر نفسله سرتسر امواتی احیا ایلوب
عالمه کوسترنه در ماهیت فحوای روح
شعلهٔ دیدار ایله محو وجود ایتمشدی دل
هیئت تکوینه غالب دوشمدن سودای روح

عشق ایله ایتدکجه تمدن جان شیدا انسلاخ
عنصریتدن بولور کویا مسیحا انسلاخ
شعله پاش اولدکجه اول مهر تجلای جمال
فرط حیرتدن بولور طور اوزره موسا انسلاخ

كعبه كويكده عشاقك كوروب احرام بند
 كسوه اطلسدن ايلر عرش اعلا انسلاخ
 فيضياب نشئه تجريدم اولسه كائنات
 صورت امكاندن ايلر هيولا انسلاخ
 برق روز افروز آهمدن جهان يكرتك اولوب
 فروه آرام شبدن قيلدي دنيا انسلاخ
 مهر اوج وحدتم اولسم ضياپاش ظهور
 ونك كثرندن بولور اشيا سراپا انسلاخ
 صانمه غالب درد عشقكگله كريمان چاك اولور
 جامه عصمتدن ايلر شمدي رسوا انسلاخ

اولنجه نسر دل كردونده جولانكر تجريد
 اولور آواز شهبالي مسيحه رهبر تجريد
 خوشا فردوس همت كيم ويرر هر ساغر بزمي
 صفای سقى حيدر فيض موج كوثر تجريد
 خوشاملك جنون كيم روشادر هر سوادندن
 چراغ عقل اول آفتاب محشر تجريد
 بن اول جمشيد سيركلشن فقر وافرغم كيم
 اولور هر لاله دست همتمده افسر تجريد

بن اول سرمست خواب آلوده صبح ظهورم کیم
 کل خورشید محشر در المده ساغر تجرید
 کوکل لیک کودر اول خلیل حسنه کیم اولمش
 طواف در کهی ارواحه حج اکبر تجرید
 عجمی مقتدای محنت واکدار ایسه طبعم
 اولور فقر و ملامت امت پیغمبر تجرید
 او حیدر همتم کیم تیغ عزمله بولور نصرت
 جهاد فقر واستغنا غزای اکبر تجرید
 سپهره هر شرار داغ سینهم مهر عالم سوز
 مسیحه هر شعاع دود آهم همسر تجرید
 بن اول پروانه دلسوز شمع بزم عشقم کیم
 غبار عنصر مدر توده خاکستر تجرید
 عجمی جامه دولتدر اعراض ایسه طبعم
 عبای فقر اولور غالب قبای حیدر تجرید

سینه پر زخم حوادث جان شیدا بی خبر
 تن خراب آباد ایوب شکیبایی خبر
 دل ایدر بر طور ایله معراج قرب و صله کیم
 جان حیران ساکنان عرش اعلا بی خبر

حیرت اندر حیرتی کور بز مکاه طورده
 نور عالم سرتسر مست تجلابی خبر
 نشئه مند ایتمش بزی بروجهله فیاض عشق
 کیم قضا نا آشنا تقدیر حالا بی خبر
 راز خاموشی لعلک کیمدن او کرسون کوکل
 شاهد اعجاز نامحرم مسیحا بی خبر
 فیض اوصافکله طولدی سینه صد افسوس کیم
 خامه غافل غالب سرتسر سودا بی خبر

کسه لطفک یاده هم موجود هم نابود اولور
 کیمیا دنیاده هم موجود هم نابود اولور
 برعجب سرتسر نهانیدر هیولای وجود
 صورت اشیاده هم موجود هم نابود اولور
 عکس حسنک کیم ایدر آینه دن عرض جمال
 جوهر میناده هم موجود هم نابود اولور
 ظل مدود حقیقتدر وجود کائنات
 عالم معناده هم موجود هم نابود اولور
 سینه ده ایتدیجه حسنک جلوه غیب وشهود
 دل ته سوداده هم موجود هم نابود اولور

دیوان

ایلدک یوقلقله بز عالمده اثبات وجود
رندا اولان دنیاده هم موجود هم نابود اولور
رندا اولان اقبال دهره غالب ایتمز اعتبار
مالدر خلیاده هم موجود هم نابود اولور

دله آتش زن هجران اولان سودای دیکر در
بزی مجنون دشت عشق ایدن لیلای دیکر در
حذر آشوب قدیاردن ای عرصه عالم
که صحرای قیامت طاب صحرای دیکر در
عبث زهاد ایله صحرا رو بیت الحرام اولوق
مطاف اهل همت کعبه علیای دیکر در
دکلدر منفعل آب وهوادن صورت طبع
هیولای وجودم جوهر والای دیکر در
جلال ایله جمال اولمز مؤثر قلب عشاقه
جهان عشقده فعال اولان اسمای دیکر در
نوله احکام فن منطقی نسخ ایتسه آثارم
قضایای محبت عاشقه دعوای دیکر در
اولور هر برکلامی زیب کوش آدم و حوا
کوکل رمز آشنای علم الاسمای دیکر در

حریف بزم عشق اولزمی کوثرله شیرینه کام
دل مخمور غالب نشئه صهبای دیکر در

سنبل کلزار سودا زلف طرآر کمیدر
شمع خورشید تجلا مهر رخسار کمیدر
غمزه خوانخوار که لولاک کویادر قضا
علت ایجاد فتنه چشم بیمار کمیدر
نص خطک بونجه دم ای شوخ تنزیل ایلز
روح قدسی کشته شمشیر خونخوار کمیدر
قدسیان پامال اولور بیک جان ایله ای مه سکا
اطلس کردون فرش پای رفتار کمیدر
فیض اعجاز کلامی عالمی مست ایلدی
کلک غالب منقبت کویای کفتار کمیدر

صانمه ایلر آب و تاب اول ماه غرآدن ظهور
نور و حدتدر ایدر مهر تجلادن ظهور
غرق انوار شهودز برعجب کلشده کیم
شاهد مقصود ایدر چشم تماشادن ظهور
فکر خطیکله کوکل شیرازه بند عشق ایلدی
قیلمدن آثار فطرت کلک اعلا دن ظهور

نشوید دار لعلکم اولسّم جماده فیض بخش
 نفیحه تکریم ایدر نقش مسیحادن ظهور
 فیض حسنکله دل زاهدده صامه نور عشق
 روح اعظم ایش سنک مصّلا دن ظهور
 نور عقل احمدیدر لامکان پرواز اولور
 مرغ همت کیم ایدر عرش تولادن ظهور
 عالم حسن الحجره دوشسه پرتو ک ای مه جمال
 شعله مهر جنون ایلردی لیلادن ظهور
 جلوه ساز صفحه مرأت وحدتدر بزه
 هر نه صورت کیم ایدر غالب هیولادن ظهور
 نامق عالیجنابک شعرینی تنظیر ایچون
 طبعمه الهام ایدر تاعرش اعلا دن ظهور
 اول سخنکوی مکمل کیم در نظمی کبی
 ایتماش بر کوهر اصلا بحر معادن ظهور

ایله ای مهر تجلا چشم و جانمدن ظهور
 ایلسون صیت انا الحق تازیانمدن ظهور
 بن او مرخی سپهر محتم کیم سوزدل
 کوبک بختمله ایلر اقترانمدن ظهور

فکر روی وقد ایہ صائمہ ک شہر اسوز دل
 آفتاب حشر ایدر داغ نہامدن ظہور
 دلشہید غمزہ گم غلطیدہ اولسم خاکدہ
 بیک یم آشوب ایدر ہر قطرہ قائمدن ظہور
 جانفدای عشق گم ای شاہ استغنا ایدر
 برہای لامکان ہر استخوانمدن ظہور
 بن او یعقوبم غم یوسفلہ کایتمش تا ازل
 بوی پیراھن حریم نکستامدن ظہور
 ذرہ یم اما کمال طبع ایہ غالب مدام
 نور مہر وحدت ایلر آسماندن ظہور

دل بہار عشقنک کیم کاشن ماواسیدر
 مہر محشر بر محقر لالہ حمراسیدر
 ہر خرامندن اولور بیک شور محشر آشکار
 فتنہ دور قیامت قامت بالاسیدر
 باغ خلد اولسہ خرام ایتدکجہ ایلر شعلہ زار
 رنگ خجالت اول مہک بر آتشین خاراسیدر
 نو بہار باغ حسنی اولقدر اولمش لطیف
 کوییا روح مجرد بر کل زیباسیدر

دیوان

عالم عشق و جنونم بلبل کلزار مک
نفیخه صور قیامت ناله شکو اسیدر
باده نوشم بر عجب عین تجلادن که بن
بزمک عقل مجرد جوهر میناسیدر
بویله معجز نظم ایله دنیا به حیرت بخش اولان
غالبک فن سخنده هب یدطولا سیدر

هر نه دم کیم رویک اوزره کا کلک آونک اولور
ابره شرمندن کیرر خورشید رنگا رنگ اولور
باده خوار جام عشقم بولسه فیضمدن اثر
حشره دک بزمده زهره نغمه ساز چنک اولور
آه ایدردم اول مهی کوردکجه اما قورقرم
صور محشر نغمه آمله هم آهنگ اولور
ایریم شاید دیو سر سدره آمله
اشهب بختم براق جنت اولسه لنگ اولور
حسننی تصویر ایدوب معناده غالب اول بتک
شعرمک هر بیستی رشک خانه ارژنگ اولور

نجم بختم کردش دوراندن رنجیده در
حیف کوهر جوشش عماندن رنجیده در

کور مسون شاید دیو رؤیاده دل روی مراد
خواب چشم جنبش مژگاندن رنجیده در
مطلبم اول شاهد معدوم مطلقدر بنم
کیم وجودی شیوه امکاندن رنجیده در
سند منت کویستروب آزرده قلمه ای قضا
تا ازل حسرتله کویکم جاندن رنجیده در
کله عیسی ایلز غالب قبول اندفاع
درد دل کیم شیوه در ماندن رنجیده در

ره فر قنده صانمه قیس دل گمنام عشقکدر
کلان هر برک قبرمدن صدای نام عشقکدر
قضا که قیس مجنون کاه فرهادی هلاک ایلر
وقوعات جهان هب شیوه احکام عشقکدر
دکلدر کهکشانشمشیر ابرو چرخنی چاک ایتمش
هلال مه فلکده خنجر بهرام عشقکدر
دکلدر مهر وانجم رونما یر یر سپهر اوزره
فلکلر داغدار خال هندو قام عشقکدر
می لعل لنگله غالی یاد ایله محشرده
قومه مخمور او بر مست خراب جام عشقکدر

دلم کیم شوق رویگله اسیر کا کل اولمشدر
 شعاع داغمک هرلمعه سی برسنبیل اولمشدر
 کوکل آشفته سوداسیدر بریلیٰ حسنک
 که تار زلفنک دیوانه سی عقل کل اولمشدر
 نوله سوزان اولورسه نار عشقگله دل بیتاب
 یجه بیک خاندان اول شوق ایله یانمش کل اولمشدر
 ایشیدنلر نوای نالشم کلزار طور اوزره
 سانورلر مرغ باغ لن ترانی بابل اولمشدر
 عجب فیض اثر وار باده جانخش لعلگده
 خیالیله وجودم سراسر عین مل اولمشدر
 قضا درگاه پیرطبعمه کش سوال ایلر
 النده سرنکون طاس فلک برچککل اولمشدر
 دکل رنک شفق غالب کورنجه مهر آثارم
 قرارمش شرم ایله رویی سپهرک کل کل اولمشدر

اشکم که درد عشق ایله سیلان اولوب کیدر
 هر قطره کمینه سی طوفان اولوب کیدر
 اولمش قرین مهر جمالك که تابحشر
 خورشید و ماه اوشوق ایله رخشان اولوب کیدر

لسقوفچه لی غالب بک

سیرایت او طفل کبک خرام ملاحتی
کتد کجه حسنی آفت دوران اولوب کیدر
چکد کجه تیغ چشمنی عشاقه جبرئیل
تاعرشه بیم جان ایله لرزان اولوب کیدر
اول کیم چراغ داغ دلن مشعل ایلمز
ظلمت فضای حشره هراسان اولوب کیدر
اول چشم ترده اشک ندامت که جوش ایدر
سیلابه ریزد وزخ عصیان اولوب کیدر
غالب دلکنده شوق مذاق جهان هنوز
عمرک ديار مرکه شتابان اولوب کیدر

مصحف حسنکنده ابرو مد بسم اللهدر
واقف سرجمالک عارف باللهدر
تا ازل بیت الحرام عشق عالم سوزدر
دیر پر نقش دلم اوز که تجلیکاهدر
نامرادم میل اثمار ایلم بو باغده
صانمه دست همتم ای سرو قد کوتاهدر
شاه استغنا سریر ملک اقبالم ازل
آستانم بنده بدبختی عزوجاهدر

دیوان

بوالعجب اول رهنورد عالم فیضم که بن
ریزه ریزه جوهر جانم غبار راهدر
کلستان شعله ورد حسن جاناندر دلم
برک ناچیز کیا هم آفتاب وماهدر
صائمہ غالب هاله در ماهی در آغوش ایلیان
چرخه بنمش حلقه دود سیاه آهدر

آتش عشقك دلمده هر نه دم پر جوش اولور
دود آهم شعله در زخله هم آغوش اولور
اول قیامت سوز عشقم کیم رڪ داغ درون
صد هزاران آفتاب محشره سر پوش اولور
زلفیدر اول پرده کیر دیده یعقوب کیم
هر شکنج تاریخه بیک ماه کنعان دوش اولور
جام صهای لبکدن نشوه یاب فیض اولان
بایزید اولسه حریم کعبه ده می نوش اولور
بن او مجنونم که غالب سر گذشتم کوش ایدن
حیرتندن عقل فعال اولسه کر بهوش اولور

هر نه دم رفاره کیم اول سروقد آغا زایدِر [۱]
 عاشقی جبریل اولورسه بایمال ناز ایدر
 برنکله کفر و ایمانی ویرر یغمایه هب
 چشمی بیلمم دلاره نه سحر و نه اعجاز ایدر
 تکمه زرین دکل پیراهنده اول مهک
 سینه‌سنده قرص مهری سحر ایله ابراز ایدر
 دور ایدن کوی دلارا اوزره صامه مرغ جان
 برهادر اول که بام عرشده پرواز ایدر
 کیمسه نظیر ایده مز غالب بونظمم ایتسه کر
 سامی خوشکو کبی برشاعر ممتاز ایدر

قامت موزون کیم بر مصرع برجسته در
 معنی رنگین لفظ آنده خط نورسته در
 عالم اندیشه باغ معنی الهامدر
 فکر باریک خیالم رشته کلدسته در
 حسرت لعل لبکله غرق اشک دیده‌م
 موجه تقدیره پای اختیارم بسته در

[۱] نائلی :

چشم‌ساحر پیشه‌سن ساقی که مست اندازایدن...
 هر نگاهن ترجمان نکته اعجاز ایدر

دیوان

شاهد بختم اسیر پسترد ابدار در
نور نجم طالع رنگ رخ دلخسته در
سامی خوشکویله غالب مکر هم نشئه یم
جام شوقم نون معکوس خط اشکسته در

سینه کیم شعله یاب هجر کدر
ساحه ماهتاب هجر کدر
آسمان دلمده ای مه حسن
داغدر آفتاب هجر کدر
دیده ده اشک و دلده سوز فراق
مایه آب و تاب هجر کدر
زخم خون کشته باغ سینه مده
غذجه مشکتاب هجر کدر
لوح سینه م سواد محنت ایله
بر مطول کتاب هجر کدر
کان سیاب حسرت اولمشدر
سینه پراضطراب هجر کدر
دور حسنیکنده بی تعب غالب
صد حسد کامیاب هجر کدر

نشئه جام لب جانانه یه بیگانه در
اول دل هوشیار کیم پیمانیه بیگانه در
ایلمز سوز و کداز عشقدن عرض کللال
نالہ شکوا فم پروانه یه بیگانه در
آشنای زلفک اولمز حلقه بند قیدوننک
طوق زنجیر خرد دیوانه یه بیگانه در
تا ازل ظلمتکه ادباردر قصر امل
شبچراغ فیض بوکاشانه یه بیگانه در
شغل عارف عیش نوشا نوش اولور غالب مدام
سبیحه طاعت یدمستانه یه بیگانه در

آگلسون اول بلاعهدی که می نوش ایتدیکم دمدر
غم دنیا و عقبایی فراموش ایتدیکم دمدر
آگلسون اول زمان شورش آباد اناالحق کیم
دلی کیف می وحدتله بیهوش ایتدیکم دمدر
آگلسون اول شب معراج وصلت کیم صفا سندن
لب ناز و نیازی لال و خاموش ایتدیکم دمدر
زهی درد علایق سوز مهر عالم وحدت
که امکان و وجوبی دوش بردوش ایتدیکم دمدر

زهی هنگامه ناز و خطاب لن ترانی کیم
 سراپا کو کلی موسا کبی کوش ایتدیکم دمدر
 قنی اول دور بزم کفتکوی سر لایسل
 که عقل اولی برسوزله مدهوش ایتدیکم دمدر
 زمان کریه جانسوزمی یادایله ای غالب
 هوای عشق ایله طوفان کبی جوش ایتدیکم دمدر

صورت سر هیولا مختلف اجزاسی بر
 جنبش نور تجلا مختلف مجراسی بر
 عالم وحدتده یکساندر مال کفرودین
 ظاهر احکام اسم مختلف معناسی بر
 عالمک معبوده بولمز اعتقادی افتراق
 کفتکوی لا و آلا مختلف معناسی بر
 سر انساندر سواد نسخه کبرایی کور
 شکل الفاظی سراپا مختلف معناسی بر
 هر طبیعت بزم وحدتدن آلور بر کونه فیض
 نشئه جام مصفا مختلف صهباسی بر
 حکمت حقد رظهور هر دو عالمدن مراد
 رنگ کونا کون اشیا مختلف مبناسی بر

هرنکهدن دهره غالب سیرجاناندر غرض
آه وضع جان شیدا مختلف سوداسی بر

اول دلکه خط روی دلارایه باغنونور
خیط الشعاع مهر تجلایه باغنونور
صیاد غمزہ ک ایلسه قصد شکار جان
اول کمندی کردن عیسایه باغنونور
جام لبک که شعله نثار نشاط اولور
خورشید تار پنبه مینایه باغنونور
جبل المتین عشقکه ربط درون ایدن
صدیقدر که عروہ و تقایه باغنونور
غالب اول که طالب راه نجات اولور
شرع شریف حضرت مولایه باغنونور

سحر چشم شوخنه اعجاز کیم حیران اولور
سوزن عیسی نگاه نازینه پیکان اولور
عرض دیدار ایلدکجه اول عزیز مصرناز
خانه یعقوب چشم یوسفه زندان اولور
کبه کویکده در احرام بند اشتیاق
جامه تندن نهدم کیم جان و دل عریان اولور

ممتنعدر چشم فتانندن اخفای مراد
 هر نکهده محرم خلوتسرای جان اولور
 نوبهار باغ یاسم بولسه فیضم نامیه
 تا بمحشر خار خار غنجه حرمان اولور
 سوزش نار کناه عشق ایله آفته در
 قور قرم محشردده دل رنجیده غفران اولور
 نظم شیرینمدر ای غالب که اول آب حیات
 چشمه سار عالم الهامدن جوشان اولور

حر مکاه بقا باللهده حکم فنا یوقدر
 قدم ملکنده حد ابتدا وانها یوقدر
 ازل یکتا ایدی صانمه ک خدا آلان کما کاند
 حقیقت آشنایان وجوده ماسوا یوقدر
 خطا در عقل ایله دعوا ای درک حکمت عالم
 خدا نیک یوقسه افعالنده ای غافل خطا یوقدر
 سراپا متمیدر حکمت باری یه مخلوقات
 کلستان جهانده بر کیه ناججا یوقدر
 مرکبدر مواد یأس و غمدن سرتسر دنیا
 ضمیر طینت عالمده اجزای صفا یوقدر

رضا عجز و غرضدر منفعت ویرمز حقیقتده
رضایه مذهب ارباب همته رضا یوقدر
واران اقصای حسن اعتقاده انحراف ایتمز
تماما قیل خط محورده غالب انمنا یوقدر

ماسوادن قیل کذر دیدار کندین کوستر
عالم اطلاقه عزم ایت یار کندین کوستر
شاهد حسن ایلمز عشاقدن کتم جمال
ابن عمران اول تجلی زار کندین کوستر
حکم توحید استمز غیریده آثار وجود
همدم منصور اولورسک دار کندین کوستر
مانع مقصود کثرتدر طریق عشقده
عزم دار وحدت ایت دیار کندین کوستر
همت اصحاب تمکینه نظر قیل آفتاب
اهل ارضه دائما سیار کندین کوستر
برزمان بولمز فنا دنیاده ارباب همم
صاحبی محو اولسهده آثار کندین کوستر
نسخه خطی اوفتوای شهادتدر که دل
باغلتوب کیسوسنه بردار کندین کوستر

عجز و حیرت در عدویه ایلمک افشای راز
 اهل غیرت دایما فخار کنندین کوستر
 اهل استعدادده پنهان قالورمی اقتدار
 مضمراش جازا وزره برک و بار کنندین کوستر
 استمز اهل صفا رنگ حجاب امتحان
 وجه ارباب حیاده عار کنندین کوستر
 صورت فعال اولور مرأت فعلندن عیان
 وجه اشیادن خدا هر بار کنندین کوستر
 نشئه اقبال دنیا به مراد فدر خمار
 هر عقیب جاهده ادبار کنندین کوستر
 متحد در اول قدر عالمده غالب حسن و عشق
 اهل دردی صور سه لر دلدار کنندین کوستر

مظهر نور رسول الله اولان نقشیلرز
 سر مرأت جمال الله اولان نقشیلرز
 پیشوا من پیر من صدیق اعظمدر بزم
 فخر انس و جان ایله همراه اولان نقشیلرز
 سر تسمر اشیا اولور انوار من دن نقشبند
 آسمان فیضه مهر و ماه اولان نقشیلرز

صرف انفاس ایلرز دائم طریق عشقه
خانقاه دلدہ وقف آہ اولان نقشیلرز
ذکر من ذکر خفیدر کاهی اما جذبہ دہ
اہل عشقه نالہ جانکاه اولان نقشیلرز
خندہ ایلر اطلس کردونہ چاک خر قہ من
عالم معیندہ صاحب جاہ اولان نقشیلرز
ایلدک راہ کلال عشقہ محو وجود
مسند فقر وقنادہ شاہ اولان نقشیلرز
رابطہ بند خلوص سر فیض اللہدن
روز محشر مظهر دلخواہ اولان نقشیلرز
جنت اعلا دہ غالب خالدین اولسق نولہ
عاشق نور جمال اللہ اولان نقشیلرز

تا خاک درک قبلہ حاجات ایدرز بز
عرش اوزرہ واروب عرض مناجات ایدرز بز
تاجوہر آیینہ اسرار بطونز
بیك صورت ایلہ وحدتی اثبات ایدرز بز
لذت شکن کوثر اولور جام صفامن
معہ ورہ فردوسی خرابات ایدرز بز

بیکان دعای دل اندوه کشانز
 جبریل صفت عزم سموات ایدرز بز
 بالارو عشق صمدز عرش برینی
 اول قدم ہمتہ مرقات ایدرز بز
 مشکات ضیا پاش تجلای جمائز
 یک برق ایله تنویر شئونات ایدرز بز
 غالب بز اول شارع وحی آور معنی
 کیم شعر ایله اینار فیوضات ایدرز بز

شوق رویکله نهدم کیم خونچکاندر چشممز
 کوییا فوارہ آتش فشاندر چشممز
 نور مازاغ البصر دن ایلمش اخذ ضیا
 فیض بخش دیدہ مهر جهاندر چشممز
 رنگ خوناب جکرله نیجه تاب مهر اولور
 غنجه مشکین کلزار جاندر چشممز
 پرتو دیدار حسنز غرق نور و حدت
 مظهر فیض شہود جاوداندر چشممز
 عرش اعلائی رضایی غالب ایتدک نظره گاہ
 مردم عین العیون قدسیاندر چشممز

عالم عشق ایدی کو کلم کلدن عالم هنوز
دلده بیک غم وار ایدی خلق اولمدن برغم هنوز
ایلشدی دامن فیض ملائک سجده کاه
اولمدن ترکیب بند ماء وطین آدم هنوز
بر بت معجز دمک عشقیله دل قیس ایدی
کلدن دیرو جوده عیسیٰ مریم هنوز
دخمه کاه عشقی شیونزار قیلمشدی کوکل
اولمدن عالمده پیدا سورایله ماتم هنوز
محو انوار جمال وحدت عشق ایدی دل
اولمدن سر ظهوره امرکن منضم هنوز
صدمه آدایله قیلدم پرتزلز عالمی
ساحه کاه سینه ده بنیاد غم محکم هنوز
بیک بلایه آشنا اولمشدی غالب جان و دل
روح لر بزم بلایه اولمدن محرم هنوز

روی جاناندر چرخ افروز بزم جامنر
مظهر سر تجالادر دل سوزاننر
بزاویوسف عصمت قدسی ثیابز کیم اولور
غازه روی ذلیخا لکّه داماننر

دیوان

اویله بردریای خونین بلادرسینه کیم
پاره پاره دلدر آنده دانه مرجانمز
بز او ابدالان عشقز عالم معنیده کیم
شهر جبریل ایله مستورا ولور عریانمز
بارکاه طبعمز دن جند معنی فیض آلور
مهبط الهامدر غالب مکر دیوانمز

جهان دارالسلام اولسه کوکل یزاردر سنسز
خیال خواب و راحت دوش فکوره باردر سنسز
دکلدر روح مجنون کشت ایدن دشت ملامتده
کوکل پهوده ملک محنتی دواردر سنسز
نوله هر شعله سی ارواح سوزطاق عرش اولسه
فلکلر جنبش آهمله آتشرادر سنسز
کلیم لیک سیرمهر رویکدر بکا مقصود
نگاه رغبت ایتک نخل طوره عاردر سنسز
صفاسی نشئه عشقکله ظاهر در شئوناتک
جهان باغ جنان اولسه مغیلا نزاردر سنسز
غبار پای وصلک توتیای چشم آمال ایت
بکا هر بر مژده بر میل آتشاردر سنسز

کورنمز صورت جان اولسه چشم غالبه دنیا
دله انوار مرآت قضاژنکاردر سنسز

رند عشقز بز کل خورشیددر پیمانه من [۱]
رشك فردوس ارمدر گوشه میخانه من
اویله می نوش غم عشقز که ایلر بی صدا
صد هزاران صور اولورسه نعره مستانه من
بز کلیمز تنکه حسن ایچره اما معتکف
شمع خورشید تجلادر چراغ خانه من
بز او مجنونان حکمت سنج دهرز کیم بز
خیره ساز عقل افلاطون اولور دیوانه من
محض سحر و آفتز عشق ایله غالب سویلسه ک
مست ایدر شخص قضای شیوه افسانه من

تاب عشق ایله او آتشدل بيسودمن [۲]
کیم چراغ افروز محشردر غباردودمن

[۱] فهمیم :

باده عشقز دل مجنوندر پیمانه من
عقل کل اولسه روادرساقی میخانه من

[۲] فهمیم :

شمع خورشید تجلایز که یوقدر دودمن
سایه کیمی اولدی دوده تیره دل مردودمن

دیوان

دهره کلدک ایتمدن اعمال خیاط قدر
قالدی دکان عدمده جامه مقصودمن
کریه ناک حسرت لعل لبز صانمه شفق
سایه صالمش چرخه عکس اشک خون آلودمن
حسرتز بیک چشم ایله سیررخ جانانه یه
چاک چاک اولسه نوله جسم بلا فرسودمن
آب شمشیر ایله غالب زخمه ایلردوا
جوهر تیغ اجلدر مرهمم بیهودمن

بز بلبل دلسوخته عشق وهوایز
پروانه آتشکده باغ وفایز
ترك ایشیز غائله بود ونبودی
وارسته درد و الم خوف ورجایز
یخود ایدرز پرتومزله مه ومهری
رخسار تجلاده اولان نورخدایز
جبریه ویرسنبلمز نشوه عصمت
بزکشن قدسی چمن باغ حیایز
بز پرتوعشقز سرارباب هوایه
خورشید صفت شانه زن زلف صفایز

لسقوفچه لی غالب بک

پر شور ایدرز عقل کلی نکمتمزله
کیسوی دلاراده اسر بادصبايز
فرمانده ملك سخنزوحی ايله غالب
خاقان قدر قدرت خیل شعرايز

مجروح تیغ عشقك اولان مرهم استمز
دلکشتکان شهر بلا ماتم استمز
دل کیم حریم کعبه عشقك طواف ایدر
خوناب درد حسرت ایچر زمزم استمز
خلوت نشین هجره خیالک انیس اولور
جبریل اولورسه مجلسنه محرم استمز
مخمور بزم عشقه شکسته قدح یتر
مست خراب میکده جام جم استمز
ساردک اوماهی نورنگاه ايله هاله وار
غالب رقیب صانمه سنی عالم استمز

اهل دل صحبت ناجنس ايله شادان اولماز
بزم جهال کبی عارفه زندان اولماز

دیوان

ایله تحصیل کمال ایتمه فلکدن شکوا
مدت عمری کبی عاقله دوران اولماز
سر تقدیر وقوعات جهاندر نظر ایت
چشم عبرت کبی هیچ آدمه میزان اولماز
مظهر فیض عبودیت اولاندر انسان
یوقسه معنیده کشی شکل ایله انسان اولماز
علم ایسه مقصد اکر عارف نفس اول غالب
کندینی بیلمیان آدم کبی نادان اولماز

ویردی اول رتبه جنون خلقه بلای افلاس
اولدی کویا که جنون دارشفای افلاس
ایلدی عالمی دلسیر نوال ادبار
بارک الله زهی برک ونوای افلاس
اولدی معنی مساوات عمومی ظاهر
شمدی شاهان ایله بردر غربای افلاس
او یله برداء عضال اولدی پریشانی حال
قالدی تدبیرده عاجز حکمای افلاس
بویله قالورسه ایدرسامعه دهری شکست
غلغله بخش فلک بانک درای افلاس

نوله عالمده تهی کیسه ایسهك ای غالب
كلدی اخوان ایله هب طبعه غنای افلاس

ای سریر عز و نازی زیور دیوان عرش
دولتکدن ارتفاعشان بولور ایوان عرش
ای قیلان تا عالم لاهوتی سرکردان عشق
عهد حسنکدر سنک آرایش دوران عرش
مهر رو بیگدن بولور عالم ضیای جاودان
آفتاب طلعتکدر شمع نور افشان عرش
اولسه امید پابوسک مدار تقویت
تا اساسندن تزلزل یاب اولور بنیان عرش
زیران ایتدکجه غالب اشهب اندیشه بی
جلوه الهامه تنک وتار اولور میدان عرش

عشق کیم ملک دلی درد ایله ویران ایلمش
هر تهی کنجنده یوز بیک کنج پنهان ایلمش
عشق کیم مهر رخک قیلمش بهار افروز شوق
هر کل داغ درونم برکاستان ایلمش

دیوان

بن او مجنون سیر دشت و حشتم کیم فیض عشق
خاک راهم سرمه چشم غزالان ایلش
اول مه کم کشته نك یعقوبیدر دل کیم قضا
هرته پاینده بیک یوسف نمایان ایلش
بن سلیمان خیالم غالب احکام قدر
جند معیندن بکا ترتیب دیوان ایلش

خدا کیم نسخه کونی ایدوب تنظیم کوسترمش
کتاب حکمتدن آدمه بر میم کوسترمش
قضا کیم ابروانک شکل محراب ایلش افلاک
اولوب خم کشته قامت سجده تکریم کوسترمش
دل پرداغمه عکس لبک نقش ایلیوب تقدیر
فضای طورده سرچشمه تسنیم کوسترمش
جهان حکمتن درج ایلیوب خال سویداده
خدا بر نقطه ایچره بر غریب اقلیم کوسترمش
عبث شمشیر چشمندن نخاشی اول مهک غالب
جهان تیغ قضایه کردن تسلیم کوسترمش

خدا کیم تاب عصمتله رخک کلرنک کوسترمش
ککستان حیاده بر مجسم نك کوسترمش

خدا کیم هر صفتله بر تجلی ایلمش دهره
 سراپا انفس و آفاقی رنگارنگ کوسترمش
 سباق بخت اهل دولتی تصویر ایدن رسام
 سمند خواهشم دشت طلبده لئک کوسترمش
 مقام راحت الارواحدن رامشکر تقدیر
 حریم بزم دلدہ بر غریب آهنگ کوسترمش
 درونم فتنہ گاہ لشکر مژگان ایدن غالب
 فضای حسن و عشقی پای تاسر جنک کوسترمش

خدنک چشمی صائمہ سینہ زہاددن کچمش
 او بر تیر قضادر کیم دل بولاددن کچمش
 نوله خونین کفناہ جلوہ پرداز اولسه محشرده.
 او افتاده ک که تیغ غمزہ جلاددن کچمش
 بن اول بیمار هجرم حسرت تیغ نگاهکله
 هزاران کرہ جسم خنجر فساددن کچمش
 دلم اول بلبل پروانہ طبع شعلہ پرور کیم
 صفای سوزش هجران ایله فریاددن کچمش
 حسد اول رند عزلت پرور دورانہ عالمده
 که صلح اولمش فلکله داد ایله بیداددن کچمش

ایدر بہزاد عقلی غالباً سر کشتہ حیرت
اونقش بیستون کیم تیشہ فرہاددن کچمش

شیمہ عالمده انصاف و مروت قلامش
انحراف ایتمش طبیعت استقامت قلامش
صورت احسانی تزع ایتمش هیولادن خدا
نسخہ الفاظده معنای ہمت قلامش
عقل اول مصدر جہل و عناد اولمش مکر
مبدأ فیاضده فیض لطافت قلامش
ایلمش تأسیس الاشکال نشاطی چاک چرخ
تار و مار اولمش دواثر شکل و صورت قلامش
شورہ زار ایتمش جہانی شعلہ نار نفاق
کلشن الفتدہ آثار طراوت قلامش
دولت دنیادن اعلا ایلمش حق ہمتم
حمدلله چرخ ناہموارہ منت قلامش
برعجب دورندہ یز غالب کہ بزم عالمک
بادہ سندہ روح یوق جامندہ صفوت قلامش

اولنجه رایت افراز ملامت داوراخلاص
اولور عالم سراسر پایمال لشکر اخلاص

خوشادار الجہاد عشق کیم منصور اولور آندہ
 لواء الحمدہمت ذوالفقار حیدراخلاص
 خوشادار السلام عشق کیم یکسان اولور آندہ
 سواد عالم اطلاق دشت کشور اخلاص
 می وحدتہ دل کیم مست اولوب نفی صفات ایلر
 ایدر انبات فیض نشئہ جان پرور اخلاص
 ضمیرم اول حریم کعبہ وحی وهدادر کیم
 ایدر جبریل کنج محفلندہ ازبر اخلاص
 دل قدسی نہادم قطب اوج عالم رحمت
 سویدای درونم آفتاب خاور اخلاص
 سواد ہمتمدن رونمادر عرش استغنا
 چراغ فطرتمدن روشنادر جوہر اخلاص
 او قربان غم عشقم کہ کورسہ ہتم جبریل
 ایدردی رھگذار جانہ فرش شہر اخلاص
 نولہ فیض آورا اطلاق اولورسہ ملک دل غالب
 اولور مستغنی اشکال و اشیا کشور اخلاص
 جناب میر نامق اول سخن پرداز حکمت کیم
 اولور ہر گوہر نظم لطیفی زیور اخلاص

دیوان

یکانه شاه ملک معرفت در طبعنه شمعی
سزا تقدیر ایدرسه عرض تخت و افسر اخلاص

کلشن خاطرده آثار طراوت قلامش
کلترین باد بلا دو کمش لطافت قلامش
خون دل قیلمش بنای صبر و سامانم خراب
جسمی سیل فنا طوتمش عمارت قلامش
غرق خون اولمش او مجنونم که بن طفل قضا
باشمه بر اورمدق سنک ملامت قلامش
ایتمش استیلا هجوم جیش محتله اجل
تنده حیفا روحه برجای اقامت قلامش
نقد اشکم سوبسو عالمده عشق ایتمش روان
قاضی الحاجاته غالب غیری حاجت قلامش

منجلی اولدجه طور سینه دن دیدار فیض
شعله زار حیرت ایله عالمی انوار فیض
برق حسنک کیم اولور سیلابه ریز باغ ناز
بیک کل خورشید آچره نخله کلزار فیض
مهر رویک کیم اولور پرتو فروز ملک جان
کونستره زرده سی بر عالم انوار فیض

لسقوفچہ لی غالب بک

رند عشقم مجلس اقبالہ آشفته در
جام سرشار صفا ساقی کلر خسار فیض
نوبہار عشقم ابر آہمہ وابستہ در
رخشش برق تجلا جوشش انہار فیض
اشکمک ہر موج طوفان باری بردریای عشق
سینہ مک ہر داغ آشنا کی برکھسار فیض
مظہر اسرار کرام دکل خیط الشعاع
الویروب کوکدن بکا خورشید ایدر اقرار فیض
ہر سوزمدن آیت (استفتحوا) ایلر ظہور
طبع عالی ہمتدر مشرق آثار فیض
دورہ عشق ایلہ غالب قطب اوج ہمت
نقطہ داغ دلدرد مرکز پرکار فیض

بادیہ کردان حسرت قالدی دل ناچار حیف
ایتمدی رفع حجاب لن ترانی یار حیف
ایلمز بر تیغ ایلہ بیمار نی جانندن خلاص
مرحمت قیلمز دلہ اول غمزہ غدار حیف
ظلمی بیزار ایدر کن آہ آہ صبحکاه
ایتمدی تأثیر بختم اولمدی بیدار حیف

حکم کونی دائماً فسخ ایتمده حکم فساد
 معنی سلبی مکر ایجاب ایدر اظهار حیف
 ایلیوب حسن جهانسوزین تخیل اول مهک
 یاندی غالب سرتسر اندیشه وافکار حیف

شعله بار اولدجه نخل کلستان حسن و عشق
 آکدیرر طور تجلایی جهان حسن و عشق
 حمله کاه عالم ارواحی سیران ایلدم
 عرشی طوتمش شورش آتش فشان حسن و عشق
 خنده کلله دکل کلشنده آه عندلیب
 منتشر در گوشه گوشه داستان حسن و عشق
 اتحاد و امتزاج طبع مخلوقاتنی کور
 رونمادر سوبسو رازنهان حسن و عشق
 مهر رویک داغ دلدن شعله پاش فیض اولور
 سینه در مشکات نور آسمان حسن و عشق
 خسر و دیوان نظم اقتباس وحی ایله
 طبع عالی همتدر ترجمان حسن و عشق
 نشوه لعلیه غالب خضر عیسی مشربز
 بزده در فیض حیات جاودان حسن و عشق

عدالتدر مدار انتظام عالم توفیق
 مظلمدن اولور لرزنده عرش اعظم توفیق
 خوشا اقبال عالمکیر شرعی کیم صفاسندن
 اولور دنیا ومافیها سراسر خرّم توفیق
 خوشا اطوار عدل و داد فاروقی که فیضندن
 اولور تأیید باری هر صدده منضم توفیق
 او کیم خورشید حکمن شعله پاش باغ عدل ایلر
 اولور مجذوب هر تار شعاعی شبنم توفیق
 او کیم اندیشه اصلاح ملک ایلر زمانده
 ایدر شکرانه هب وارین نثار مقدم توفیق
 فغان اول فکر ناهموار ظالمندن که ظلمیله
 قالور تاحشره دک سربسته راز مبهم توفیق
 فغان اول رأی نامعقول باطلدن که قهریله
 ایدر دنیا سراپا گوشه گوشه ماتم توفیق
 ایدن سوق مطایا عالم اخلاصی تسخیره
 اولور رایت کش اقبال و بختی رستم توفیق
 ایدن فکر رضأالله اولور هر شاهد رأی
 مه کنعان کبی سلطان عالم همدم توفیق

ديوان

اسير عشق یم اول شاهدرايك كه روينده
پريشاندر سراپا طره خم در خم توفيق
نهدم اقبال سير عرش معنی ايلسم غالب
اولور هر شاهد فكر سليمم محرم توفيق

غائب ايتمش ياری دل حال پريشان كورك [۱]
يوسفي كم كشته دهر ك پير كنعان كورك
پا كدر نورنگاه قدسيان دن دامنی
حجله گاه عصمتك اول ماه كنعان كورك
برق اورر هر ذره سندن نور وحدت شعله وار
آسمان مهجتك اول مهر رخشان كورك
نكهندن نشوه جاويد اولور كروبيان
باغ حسنك اول كل صديرك خندان كورك
خادمی جبريل وساقيسی حبيب اللهدر
بزمگاه حسن وعشقك عزت وشان كورك

[۱] نائلی :

بلبل آغلار غنجه نك چاك كريبان كورك
كل شكفته بلبلك بيوده افغان كورك

فهم :

نطق ايدر كن شيوه چشم زباندان كورك
خشه كلدكجه رموز لطف پنهان كورك

سایه بخش جنت آمال اولور طوبا مثال
 کلهال همتهك ازهار واغصانن کورک
 عالی سیر ایلک وصف رسول اللهده
 عالمک مستغرق الهام حسانن کورک

زخنی یر یر جکرده تیرمثرکانک کورک
 مصر دله عدلی اول ماه کنعانک کورک
 نازایه هر خطوده بیک عاشقن ایلر هلاک
 شیوه رفتارین اول سروخرامانک کورک
 دورایدروارمش دل عشاق کوین سیرایدک
 عرشده جولانی روح شهیدانک کورک
 ایلم لیلادیو افلاکی سرکردان عشق
 فیض تأثیر جنونک قیس نالانک کورک
 نور رخساریله سینهمده نه دراول شور زلف
 بیلمیانلر اختلاطن کفر و ایمانک کورک
 تقالیک سیر ایلک بوشعر معجز کارینی
 نطق روح افزاسنی عیسی دورانک کورک

کشف اسرار جنون اعجازیدر افکار مک
 سوره سبع المثانی شرحیدر کفتار مک

بر عجب ملک هدادر کیم زمین مصدر دل
 نقل ایدر هر قطره آبی بر کلیم انهارمک
 باغ سینهم کلشن حب علیدر تا ازل
 هب حسینیدر نواسی عندلیب زارمک
 بن او خلاق معانی یم که جلد آسمان
 بر مسوا ظرفیدر مجموعه آثارمک
 ریزه الماس آلور نقاد شهر محتم
 داغ حسرت کفه میزانیدر بازارمک
 غالب اول صدیق راه هجرتیم کیم عشق ایله
 مرغ قدسی بر کبوتر در درنده غارمک

شعله حسرت کلور داغ سرمدن رنگ رنگ
 منجلیدر جوهر عشق افسرمدن رنگ رنگ
 مردم چشم کلیم مالک اعجاز عشق
 برق اورر نور تجلی منظرمدن رنگ رنگ
 دوزخ عصیانم اما مظهر نور جمال
 شعله رحمت کلور هر اخکرمدن رنگ رنگ
 بن او صبح آسمان کن فکاتم کیم اولور
 باغ ایجاد آفتاب خاورمدن رنگ رنگ

شمع روی یاره یاندجه دل پروانه عشق
 بیک کل خورشید آچر خا کسترمدن رنک رنک
 خانه دلدن کلورهر صبح آه آتشین
 روشنادر دود حسرت مجرمدن رنک رنک
 غالب اول صورتکر حسن بیانم کیم چیقار
 نقش معنی خامه فیض آورمدن رنک رنک

نشئه دار باده نور تجلادر کوکل
 صانکه طوراوزره یاتورمستانه موسادر کوکل
 چوقمیدر آینه سر جمال الله ایسه
 صورت شتایی قابل برهیولادر کوکل
 نور احمددن نمایاندر دلمده فیض عشق
 اول سبیدن اول شه کونینی جو یادر کوکل
 برک خشکی مهردر برق جنوندر لانه سی
 آتشین برکستان باغ سودادر کوکل
 فیض انقاس ایله غالب هر کلامه جان ویرر
 فن اعجاز تکلمده مسیحادر کوکل

خورشید جهانتاب رسالتسن اقدام
 پرتوفکن اوج نبوتسن اقدام

دیوان

کحل بصر عفت ایدر دودینگی جبریل
شمع حرم کعبه عصمتسن اقدام
بر فرد سنک بولدی هیچ قدر بلندک
تهارو وحدتککه عزتسن اقدام
هیچ سایه لطفکده اذامی کورر امت
سن کیم علم افرازشفاعتسن اقدام
پردر در احسانک ایله ساحل آمال
دریای کهرزای عنایتسن اقدام
بر غالب مذب می قالور کورمیه احسان
حقدن که ایکی عالمه رحمتسن اقدام

نار عشقم خانمانسوز سحاب وحدتم
نور حسنم آب وتاب آفتاب وحدتم
هر شعاع داغ دل بر برق کثرت سوز اولور
محو عشقم آتش مهر التهاب وحدتم
ظل انوار کمالدر شئونات قضا
التهاب آفتاب شعله تاب وحدتم
ذوقیاب نشئه سیرجام تا ابد
مردم چشم شهودم مست خواب وحدتم

جام بزم لی مع الیهیدن اولدم نشه دار
 رند کستاخ الستم کامیاب و حدتم
 اشک چشم عاشقم هم فیض لعل دلبرم
 آب روی عصمتم رنک شراب و حدتم
 ایلدم برجام ایله غالب فدای ماسوا
 فارغ قید جهان مست خراب و حدتم

نه اسیر مطلبم نه کامران همتم
 حمدلله مستریح امتان همتم
 اوج استغای تسلیم و رضادر مرکزیم
 مهر عشقم داغسوز آسمان همتم
 عبد محضم خاطریم وارسته در اندیشه دن
 فارغ البال مرادات جهان همتم
 یأس و مطلبدن عبارتدر نهایت حکمتی
 خضر عرفان واقف راز نهان همتم
 دهری قیلدم دور ایدوب کام دو عالمدن گذار
 پیردرگاه رضا کهنف الامان همتم
 طوتدی طوفان غنای ملک طبعم عالمی
 حمدلله صفحه شوی داستان همتم

غالب ایتم کو کلی آزردهٔ یأس و مراد
رند عشقم آفت نام و نشان همتم

دلشید تیغ عشقم کامیاب محشرم [۱]
مظهر لطف خطاب مستطاب محشرم
سوزشمن آتش سوزان اولور باغ بهشت
نار عشقم شعلهٔ صد آفتاب محشرم
اول کنه‌کارم که نار دوزخ عصیان ایله
دهشت انکیز دل قهر و عتاب محشرم
عالی حشر ایتمه یارب کوستروب قهر و جمال
هم کنه اهل دوزخ هم ثواب محشرم
دوزخ آشام بلای صد بلای دوزختم
اضطراب محشر صد اضطراب محشرم
شقهٔ پاک لواء الحمد لطف احمدم
سایبان اهل عصیانم سحاب محشرم
الحذر دستمدن ای کردون دون روز حساب
غالب شوریده طبعم بی حجاب محشرم

[۱] فہم :

نورحسب باعث صد تف و تاب محشرم
بیچہ تاب آفتاب شعله تاب محشرم

سرتسر داغ داغدر کوکلم [۱]
بوالعجب باغ وراغدر کوکلم
ماه وخورشیدی کم شعاع ایلمر
آتشین بر چراغدر کوکلم
روح قدسی یہ ایلمز منت
خضر عرفان سراغدر کوکلم
شاه سودا ال اوزره طوتسه روا
بزم عشقه ایاغدر کوکلم
غالب ایتمز بوخا کداندہ قرار
نسر اوج فراغدر کوکلم

عارفم بیت الحرم قلب خرابمدر بنم [۱]
سجده کاه قدسیان خاک جنابمدر بنم
بن قضا احکام چشم شوخ یاره غمزه یم
شور محشر شیوه لطف وعتابمدر بنم

[۱] فہیم :

مرغ کلزار داغدر کوکلم
نغمہ سنج فراغدر کوکلم

[۱] فہیم :

بن دلم چشم بتان جام شرابمدر بنم
غمزه میخانہ مدہ بر مست خرابمدر بنم

پرتو حسن بتانم جوهر نور ضیا
 صیقل آینه روی حجابمدر بنم
 سوره نور رخن ارواحه تفسیر ایلدم
 مهر صانمه کورینان زرین کتابمدر بنم
 اول محیط عالم عشقم که اشک چشم ایله
 نه قباب چرخ قت قت نه حجابمدر بنم
 بن او مجنون خراباتم که قیس بی دلک
 طاس پر خون سری جام شرابمدر بنم
 طالع عشق ایله طرفه آسمان همتم
 خال رخسار دلارا آفتابمدر بنم
 مست جام محتم افتاده تنور هجر
 گوشه کانون دوزخ جامه خوابمدر بنم
 بن سمندر فطرتیم کیم خوف نیران ایلم
 جنت آما لرزه ناک سوز و تابمدر بنم
 فیض حسن و عشق ایله دلدر که اول بحر بقا
 عالم کون و مکان نقش بر آیمدر بنم
 کور مدکسه ذوق وصلت کامران فرقتز
 دیسه اول مه نوله غالب کامیابمدر بنم

شعله سوزداغ هجران اولديغم دمدر بودم
 غيرت صد نارنيران اولديغم دمدر بودم
 ايتسون دختسته هجران كوروب درمان مسيح
 عاشقم جانانه پويان اولديغم دمدر بودم
 شعله آفاقكيرمدن صاقنسون كاشنات
 آتشم عشق ايله سوزان اولديغم دمدر بودم
 خون اشكم لاله رنگ ايتسون فضاي عالمی
 حسرت لعلكله كريان اولديغم دمدر بودم
 شورش عشق ايله نامم ياد اولنسون برزمان
 قيس عهدم زارونالان اولديغم دمدر بودم
 ايليوب اول ماه روي دله ای غالب خيال
 داغسوز مهر رخشان اولديغم دمدر بودم
 شعري رفعت بكك زيب خيال ايتسم سزا
 فيض نظيريه شادان اولديغم دمدر بودم

دلك هر داغك بر مهر رخشان اولديغن كورسم
 سپهرك آتش رشك ايله سوزان اولديغن كورسم
 سراپا دود آه آتشم طوتسه افلاکی
 چراغ بختمك بر كز فروزان اولديغن كورسم

دروم فیضیاب یأس قیلسه بخت واروم
 سپهرک ظلم وجورندن پشیمان اولدیغن کورسم
 کوروب عالمده ناکام اولدیغ درد محبتله
 رقیبک برزمان عمرنده شادان اولدیغن کورسم
 کوکل هم شعله سیاله دیدار اولوب غالب
 رماد عنصرک محو و پریشان اولدیغن کورسم

ازل بزمنده ائ اول می صهبانی بن کوردم
 ایچردی دست ساقیدن دل شیدایی بن کوردم
 تجلی دهره دائم برق اوروب غیب و شهود اوزره
 کهی احاکهی اثبات ایدراشیایی بن کوردم
 معرآدر زمین و آسمانی شکل و اشیادن
 خرددر پای تاسر عالم معنایی بن کوردم
 اولوب هر قطره سی صورتمای عالم افلاک
 همیشه مرکزنده دور ایدر دریایی بن کوردم
 وجودی وایه مند نور اولوب فیض تجرددن
 سپهرچارم اوزره ذکر ایدر عیسیایی بن کوردم
 دوشنجه شعله برق تجلا نخل طور اوزره
 ییقلدی حیرتندن مست اولوب موسایی بن کوردم

خطاب عشقی کیم آ گلر کیمکله سویلشہ لم
 جواب عشقی کیم آ گلر کیمکله سویلشہ لم
 مالی حکمت سرودوددر یکسر
 کتاب عشقی کیم آ گلر کیمکله سویلشہ لم
 حروف داغ محبت دلمده قالدی نہان
 حساب عشقی کیم آ گلر کیمکله سویلشہ لم
 نہ بیم دوزخہ بگنزر نہ هول جانہ فراق
 عذاب عشقی کیم آ گلر کیمکله سویلشہ لم
 فراق یارایہ غالب مثال مجنونم
 عقاب عشقی کیم آ گلر کیمکله سویلشہ لم

نوری طومش عالی مہرتجلا بی نشان
 باغلامش صورت جہان آما ہیولا بی نشان
 ایلمش برطوردہ حسنی تجلی جانہ کیم
 طور نامحسوس حالا جان شیدا بی نشان
 فارغ قید وجودم غرق نور و حدتم
 چشمہ دائم کلوردنیا و عقبا بی نشان
 محتفی اول سراسرارم کہ نفخ صورده
 بن ظہور ایسم اولور عالم سراپا بی نشان

دیوان

بولدی دیوان بدایت حیف حد انتها
منتظر در شاهد مقصود حالا بی نشان
سیف شرع و حد تم حکم ظهور مبه اولور
دعوی^۱ لا بر طرف غوغای آلا بی نشان
قاف استغنا ده در غالب کمال اشتهار
شهرتی سیرایله طوتمش دهری عنقا بی نشان

انجندک اوکلرو بی باقوب چشم ترمدن [۱]
ای نور بصر سندخی دوشدک نظرمدن
بارانمی کلستانده یاخود لاله^۲ خورشید
خویکرده اولور شرم ایله داغ جکرمدن
عشق آتشی اول مرتبه کیم دلدہ دکل اشک
پیکانلری آب اولدی چیقار دیدہ لرمدن
افسوس اوله لی آه ایله همراه محبت
بیک برق بلا حاصل اولور رهگذرمدن
طاشلرله دوکوب سینه سکا رخنه لر آچدم
ای روح قاچوب باری خلاص اول کدرمدن

[۱] نائلی :

یاقدم دلی آتشلره تاب نظرمدن
برک کل رخسارکه داغم اثرمدن

لسقوفچه لی غالب بك

اولسم غم عشق ایله خوشم یار یولنده
آسوده قالور خلق جهان درد سرمدن
صانمه كك كون اولور شعله خورشید ایله هر صبح
عالم طوتشور آتش آه سحرمدن
خاك اولدی كوكل قالدی ره عشقده غالب
هیچ بادوفا سمدی اول سیمبرمدن

مسیحا مایه اعجاز آلور کن لعل نابکدن
هر اساندر دل جبریل چشم پر عتابکدن
دکل بیهوده صبح روز محشر بویله دورادور
کریزاندر قیامت خوف تیغ شعله تابکدن
قالوردی تاب محشر دیده خورشید نابینا
فلک کحل آلمسه روز ازل خاك جنا بکدن
سن اول مه سن که حسن ایله تجلی ایلمسه كك دهره
سراپا طور اولور عالم شعاع آب و تابکدن
هو ادار سر زلف اولدینغ غالب جهان طویدی
بیلندی راز سودای درونك یچتا بکدن

قضا آشوب دهری چشم جانامدن او کرسون
قیامت فتنه بی اول شوخ فتانمدن او کرسون

کمال حسنی کلر اول کل نازمده سیر ایتسون
 هزاران سوزش فریادی افغانمدن او کرسون
 آقان هر قطره اشکمه بیک طوفان اولور پیدا
 خروش وجوشی دریاچشم کریانمدن او کرسون
 ایدر هر کم شرارندن هزاران مهر و ماه اظهار
 فلک سوز و کدازی داغ هجرانمدن او کرسون
 سراپا سحر ایله غالب سوزین سلك اللال ایلر
 نظامی نظمی طبع کوهر افشانمدن او کرسون

سبق آموزا سرار جنون اول چشم پر کودن
 حدیث سرگذشت قیسی کل کوش ایله آهودن
 کورک عکس بیاض دیده عشاقی زلفنده
 ویرد فیض بهار حسنی نسرین شاخ شبودن
 کوریدی پر تو حسنک سنک ای مهر عالمتاب
 دوشردی ماه کنعان شرم ایله چشم ترازودن
 دوز فواره وش هر حلقه سنده بیک دل کریان
 خروشه باشلسه کرداب سودا چین کیسودن
 وصال کعبه مقصود ویرمز نشه منته
 اولور آزرده پاپیک هوس فرط تکاپودن

نظر قیل دیدۀ سیرتله مرآت شو ناته
هویدادر سراپا صورت دلدار هر سودن
خیال ایتدکجه بسملکاه عشقن دلدۀ ای غالب
تلاطم ریزاولور خون شهادت هر سرمودن

ترك جان ایت طوت ره جانانی جانك طویمسون
عشق ایله محو اول وجود ناتوانك طویمسون
عالی سوزنهاندن سرترسر هم ناره یاق
هم ینه عالم سنك سوزنهانك طویمسون
قوت جان ایتسون هالر استخوانك دهرده
قالسون اصلا نشانك استخوانك طویمسون
کفتکوی عشق ایله طولدیر جهانی سرترسر
هر سوزك برداستان اولسون زبانك طویمسون
عالی دور ایله غالب هر سحر مانند مهر
عالم اما حال سیر بی نشانك طویمسون

یوق هوای زلف ایله آرامی پیچ وتابدن
خوفم اولدر فلک دل قور تلیه کردابدن
نوردر سیمین تی کیم رشته پیراهنی
غرق اولنمز تار و پود شعله مهتابدن

دیوان

خاکساران تواضع دائم اهل قدر اولور
ایله استشراب بومعناى پاکی آبدن
اهل دل ویرمز زوال دولت دهره وجود
منفهمدر سلب اشیا معنی ایجابدن
لوح احکام قضای سرتسر سیر ایلدم
فارغ اولم نیلهیم اماینه اسبابدن
لرزه ناکم شويله تأثیر تب هجرایله کیم
طینتم ترکیب اولنمش کوییا سیابدن
قالدی حسرت دیده لر مهر مرادم کورمکه
برزمان بچتم دکل بیدار غالب خوابدن

نوله کلغنیجه مهر اولسه زیب شیشه مجنون
کلستان خلیل اللهدر اندیشه مجنون
ایدردی هر نهیه باقسه تماشا روی لیلایی
بیابان کشتی هجرایدی صانمه بیشه مجنون
دکل ممدود اولان خیط الشعاع مهر افلاکه
اولور پیوسته عرشه آه آتش ریشه مجنون
ایدردی خامه ثبت حکمة الاشراق افلاطون
سکیدی دسته کردسته چوب تیشه مجنون

خیالم شعله زار باغ طور اولسه نوله غالب
کلیستان خلیل اللهدر اندیشه مجنون

مرغ کلشن سوز عشق اول آشیانک قالمسون
عالم بالایه پرواز ایت نشانک قالمسون
عشق ایله محوایله جرم وطاعتک تاروز حشر
کفه میزانه بر بار کرانک قالمسون
آرزوی وصل ایله جسمک نزار ایت شوایله کیم
بار حسرت چکمکه تاب وتوانک قالمسون
محو اولوب قیل سوزش عشق ایله فصل مدعا
عالم فردایه بحث. و امتحانک قالمسون
تیغ جورایله هلاک ایت هر نفس آماده ایم
ای قضا بر جان ایچون تا امتنانک قالمسون
نعت حسن شوایله اعجاز ایله کیم تا حشره دک
شیوه کفتاردن غالب زبانک قالمسون

دل چکر هجرک دخی رویک تماشا ایتمدن
چشم موساروایت نور تجلا ایتمدن
باده عشق ایله مست اولمش یاتوردی جان و دل
ساقی دوران بو بز می تامهیا ایتمدن

شوق خالکله یتشدیردم نیچه بیک داغ بن
 باغ دهر ایچره قضا بر لاله پیدا ایتمدن
 نقش نامک منشی تقدیر یازمشدی دله
 لوح محفوظه قلم تاوضع امضا ایتمدن
 طورمه ای غالب کذارایت سیل سودادن صقین
 کثرت ابر بلا اول سیلی دریا ایتمدن

مست عشقم باده سرشار بتسون بتسون
 بن خموشم صحبت اختیار بتسون بتسون
 نامرادیدر مرادم تاازل بو باغده
 وردوخار دولت وادبار بتسون بتسون
 ایلدم بن خانقاه دله اکیال اصول
 کردش کردون بد کردار بتسون بتسون
 عندلیم بر کله اغیاردن آسوده حال
 کلشن عالمده ورد و خار بتسون بتسون
 نعت حسن اول بتک نظم ایله غالب حشره دک
 واردات عالم افکار بتسون بتسون

مدعا ایقاظ چشم خفته در زار اولمدن
 چاره در درد دله مقصود ناچار اولمدن

فیض ابر عشق ایله اول پرورشیاپ درون
کوهر دلدر غرض دریای زخار اولمدن
تاب مهر یأس ایله اولادر افنای وجود
زیر ظل نخه دولتده ییزار اولمدن
عارف حق کوی اولان حتی بیان ایلمدم
اجتناب ایتمز ابد منصور بردار اولمدن
جستجوی کامده غالب نوله ناکام ایسه ک
چاره در درد دله مقصود ناچار اولمدن

باغ عشقک اوله لی کلشن مأوای جنون [۱]
فرق افلا که دوشر سایه طوبای جنون
ویرسه آشوب قدک سلسله عشقه رواج
ملک اطلاقه چیقیر شورش سودای جنون
حبذا عالم سودای محبت که اولور
هر کین کوشه سی بر محشر غوغای جنون

[۱] نائلی :

اوله لی زلفکه هم سلسله سودای جنون
اولدی رشک آور زنجیر خردپای جنون
فهیم :

عقله ایتدی شبیخون ینه سودای جنون
طوتدی ملک خردی شورش غوغای جنون

دیوان

جبذا بزم طربگاه ملامت که ویر
زهرجام خردی نشئه صهبای جنون
اویله شوریده سرم کچسه خیالک دلدن
طولا شور پاینه صد بندبلا یای جنون
اولده مجنون غم عشقک اولور قیس مثال
تیغ چشمکدن اکر اولسه پروای جنون
واره یم درد و غم هجر ایله ملک عشقه
ایده یم لشکر سودا ایله یغمای جنون
عالم عشق و ملامت دل دیوانه مدر
قول و فعل ایله بنم صورت و معنای جنون
اویله سرمست خرد دشمن عشقم که بکا
عقل کل کلسه ایدر شمدی مدارای جنون
وارث فیض کمالات دل مجنونم
منکشفدر بکا اسرار خفایای جنون
سوزلرم کوهر کنجینه شور و سودا
جوهرم ماحصل عالم بالای جنون
صیت زنجیر دکل پای خرامده بنم
دل ایدر حسرت ایله ناله شکوای جنون

دل کستاخ دکل بویله قالورسه طوری
شاهد عصمت اولور عشق ایله رسوای جنون
دامن حشره اوزارسه نوله بحث زلفی
اولدی هر عقده سی بر سر معمای جنون
بن اولور سم غم حسرتله قالور ای غالب
حشره دک دهرده آشفته بلایای جنون

ایتمیز امید همت جنبش افلا کدن
ناز پرورد نعیمز عالم ادرا کدن
جوهر نور محبتدر اساسی عالمک
ایلدم تحقیق ماهیت دل غمنا کدن
ایتمز ا کدار جهانندن دل قبول انفعال
جوهرم وارسته در اجزای آب و خا کدن
عشقمک بیلمز لسان اول سایمان جمال
اولسه نامه شاهبال هد هد چالا کدن
نشئه عشقکله دل کریان ایدی روز ازل
اشک چشمم جوش ایدر حالا نهال تا کدن
خانمانسوز وجودم برعجب عالمده کیم
فربولور خورشید دود شعله خاشا کدن

غالب ایلمر عالمی برق تجیلا رنگ رنگ
داغلمر اولدججه ظاهر سینئه صد چا کدن

آتش کسیلور کچسه صبا کاشنمزدن
اخسکر کل اولور بولسه صفا کاشنمزدن
دلدرکه اوبیت الشرف نور تجیلا
خورشید بولور فیض ضیا روزنمزدن
بز رهرو حیرتکده بزم وصالز
نقدینه جاندر دو کیلان دامنمزدن
بز خوشه بر مزرعه دشت جلالز
بیك برق بلا حاصل اولور خرمنمزدن
قیاسق نوله دنیایی غنی شعر ایله غالب
کوهر صاحیلور خامه معجز فنمزدن

یارب نبی آزاده درد و کدر ایتمه
هر مویمی جان ودله بر نیشتر ایتمه
بر بشقه تجلی ایله قیل کوکلی خوشحال
مقصودمی موقوف قضا و قدر ایتمه
افتاده ایسهك شعله دیدارینه ای دل
پروانه صفت کندیکگی محوایت حذر ایتمه

شہازدلت ہمروش آہ درون ایت
تاغرشہ چیقرشوق ایله محتاج پر ایتمه
منظور خدادار دل ازیاب محبت
ای خواجہ صقین عشقہ سن کیج نظر ایتمه
غالب غم غیرتہ دل و جانگی محوایت
تادرد دلگدن دلگی باخبر ایتمه

خانہ زاد درد عشقز سینه مسکندر بزه [۱]
زخم سرتاپا سواد تنده روزندر بزه
بز کلیم طور عشقز مظهر نور جمال
هر شرار داغ دل بر نار ایمندر بزه
بز مسیح لامکان سیرزعوالمدن جدا
تارو بود شعلہ خورشید سوزندر بزه
واقف فیض لب مشکین خطائز تا ازل
آب حیوان هر سواد شبدہ روشندر بزه
عارف راز آشنای دخمہ گاہ حسرتز
خندہ عالم سراپا آہ شیوندر بزه

[۱] فہیم :

غمجہ آتش نسیمز آب دشمندر بزه
بابل پروانہ طبعز شعلہ کاشندر بزه

برکل آتش نسیمك شعله زاریدر کوکل
 کیم شعاع مهر محشر آب کلشندر بزہ
 خرقة پوش وحدت اول تکیه حکمتده کیم
 موج دریای حوادث چین دامندر بزہ
 کاربان سالار نقد دانشز اول یرده کیم
 صورت آینه ادراک رهنذر بزہ
 اول قدر یحاصلز غالب بووحشت زارده
 شعله چشم غزالان برق خرمندر بزہ

ذره لرسیرتده مهر عالم آرادر بزہ
 واقف ماهیتز هر قطره دریادر بزہ
 مظهر فیض تجلادر سراپا کائنات
 عالمک هر ذره سی برطور سینادر بزہ
 بزکلم طور عشقز محوانوار جمال
 شاهد و مشهود اولان مهر تجلادر بزہ
 نشئه پیرای حیاتز نفخه تکریمدن
 بی تکلف هر نفس اعجاز عیسادر بزہ
 منجلیدر سر مزدن پرتو حسن قدیم
 عشق صورت نفخ رحمانی هیولادر بزہ

فارغز خوف و ر جای دوزخ و جناتدن
 درد دل سرمایه دنیا و عقبادر بزه
 متحد در عالم وحدتده حکم کفر و دین
 لا والّا شیوه آثار اسما در بزه
 سجده آرایز مقام تمّ وجه اللهده
 عالمک هر جانبی بیت معلاد در بزه
 سیر معراج ایلرز فیض صلات ایله مدام
 هر شب تاریک غالب شام اسرادر بزه

باغ عشرت طور سینادر شب مهتابده
 جام می : ق تجلادر شب مهتابده
 عالمی مبهوت ایدر اعجاز فیض جام ایله
 دست ساقی دست موسادر شب مهتابده
 مهر حسن یوسف ایلر هیئتندن التماع
 نخل کل عین زلیخادر شب مهتابده
 عکس کلدن برق اورر اشکنده فیض جاودان
 چشم بلبیل جام صهادر شب مهتابده
 جلوه کاه ایلر لب دریایی هر حور جمال
 سرو سیمین نخل طوبادر شب مهتابده

صورت مهر جمال یاری ایلمز آشکار
 دهر مرآت مجلاد در شب مهتابده
 آسمانه نازاید در فیض انصافدن زمین
 هر کلی بر نجم غم آدر شب مهتابده
 عکس مژگانم دکل سنبلده رضوان بهشت
 شانه کیز زلف حور آدر شب مهتابده
 ترکی سیرایله غالب اقتباس نورایله
 کلشنه چشم تماشا در شب مهتابده

آفرین اول شوخ نازك قوهٔ تقریرینه
 رشك ایدر سبع المثانی شیوهٔ تعبیرینه
 آفرین اول غمزهٔ نك حکم قضا تأثیرینه
 التجا ایلمز ملائک سایهٔ شمشیرینه
 مبتلای حسنیدر اول مهر رویك کیم کوکل
 روح قدسی نقش بند عشق اولور تصویرینه
 اول حریف بزم عشقم کیم جمیع اختران
 آهمک پروانه در بر شعلهٔ شبگیرینه
 کامیاب اول منت کام ایلمز غالب فلك
 بیاب احسان جناب حیدرک دلسیرینه

عکس مردم کیم دوشراول روی بر نور او بسته
 روح موسادر چیقصد ستوق ایله طور او بسته
 موج پاش عشق اولور خال سویدا جسممه
 قطره غالبدر عجب دریای پرشور او بسته
 بن او کریان جهان سوز بلایم کیم بنم
 خنده لر ایلر فغانم نفیخه صور او بسته
 نور ذوق کر به دن ایلر جهانی رشتک طور
 ایلسه بختم تجلی ماتم وسور او بسته
 جسم زار مده دکدر پنجه شوخ نگاه
 صورت شیر ژیاندر سینته مور او بسته
 اول انا الحق کوی توحیدم که شور زلف ایله
 دارمه بردار اولور منصور منصور او بسته
 میر حالت ایلسه تحسین غالب فخر ایله
 وضع ایدردم شعر می تا بیت معمور او بسته

حسن و عشقی جمع و قلب ایتدک مال قلب ایله
 واقف سمر قضایز بز کمال قلب ایله
 شعله سندن سرتسر یخود اولور کر و بیان
 ایلسه ک عرشه توجه کر جمال قلب ایله

بر شررله استسهك دنیایی سوزان ایلرز
برق ابرکن فکانز بز جلال قاب ایله
صانمه کیم کردون اولور بیهوده هر شب فروه پوش
دهری شیونکار قیلدق هب ملال قلب ایله
ظلمز غالب مدار جنبش ارواحدر
سایبان عالم قدسز نهال قلب ایله

فکروصل نکار وار دلدہ
بر محال انتظار وار دلدہ
حسنته جبرئیل اولور حیران
اویله بر شوق یار وار دلدہ
خامان سوز دهر اولور خوغم
بر مشوش شرار وار دلدہ
شوق خالکله داغ داغ اوله لی
فیض لطف بهار وار دلدہ
غرق سیلاب خون اولور چشم
قائلی بر جویبار وار دلدہ
کور دیکم شوخه مائلم غالب
بر غریب اضطرار وار دلدہ

عاقل اولدر کیم کچر آیامی حسن حالله
 ایلمز سرمست کندین نشئه اقبالله
 آدم اولدر کیم ایدوب تحصیل علم و معرفت
 مجلسن تلویث قیلمز صحبت جهالله
 ترجمان رازیدر نقش و جوهری عالمک
 حالی هر کس بیان ایلر لسان حالله
 کسب فیض آدمیتدر کرک هر آومه
 سرانسانته کلمز شرف اموالله
 شیوه تدبیردر اسباب نیل هر مراد
 منزل مقصوده وارمز کیمسه هیچ اهمالله
 کردش کردونه قیل عبرتله ای غالب نظر
 عمرین اتلاف ایلر اولده دورماه وسالله

اهل همت چرخه پامال اولمامش اولمزینه
 دلفریب بنخت و اقبال اولمامش اولمزینه
 عارف معنا ایسه ک قیلمه تهالک عالمه
 ملک دنیا کیمسه یه مال اولمامش اولمزینه
 بیکراندر او یله ملک آرزو کیم هیچ کس
 واصل سرحد آمال اولمامش اولمزینه

حکمت افلاک ایله اوغراشمه افلاطون ایسه ک
 بونجه دمدر دفع اشکال اولماش اولمزینه
 نعت حسنن سویلسون بابل کبی غالب مدام
 مرغ قدسی بر زمان لال اولماش اولمزینه

خط نوخیز کلش روی آله اینجه دن اینجه
 ینه خورشید یوزطوتمش زواله اینجه دن اینجه
 ایدردم جامه خواب نازده بر بوسه یه جرأت
 اگر قالشمسه چشمی سوآله اینجه دن اینجه
 قیلی قرقه یارار اوستاد طبع نکسته پردازم
 میان هر نه دم آلم خیاله اینجه دن اینجه
 دهان تنکیدر وار ایسه کراول نقطه موهوم
 کآلور ارباب حکمت آنی قاله اینجه دن اینجه
 ایدوب تار بیانی حده اعجازدن امرار
 کیرشدک غالباً عرض کاله اینجه دن اینجه

عشق کیم شمع حر مکاد صفات ایلر بنی
 لمعه لمعه محو ایدوب ایصال ذات ایلر بنی
 بن او اسم اعظم کیم منشی دیوان صنع
 زیب منشور حروف عالیات ایلر بنی

بن اور روح الروح قدسم کیم حکیم لایزال
 منبع فیض حیات کائنات ایلر بی
 نشئه مند بزم اطلاقم او جام عشقندن
 کیم رهایاب قیود شش جهات ایلر بی
 آیت (لاتقنطوا) یم مصحح غفرانده
 اهل محشر حجت راه نجات ایلر بی
 طاق ابرویم جبین حسن یازه قدسیان
 کعبه علیاده محراب صلات ایلر بی
 کوهر بحر خفایم غالب امواج ظهور
 جلوه ساز ساحل ذات وصفات ایلر بی

ایلسه تأثیر دوزخ نار هجرانک کبی
 اهل محشر محو اوور عشاق نالانک کبی
 عالم علوی یه ایله حکم شمشیرک روان
 نشوه یاب ایت خضر و عیسیای شهیدانک کبی
 کهکشان صائمه فلک سیر ایلینجه عصمتک
 سینهن چاک ایلمش حیرتاه دامانک کبی
 قیل سمند نازکّه عرش و سمایی جلوه کاه
 مهر و ماهی ایله غلطان کوی چوکانک کبی

منبع فیض خدادار غالب ایتمه اشتباه
بر طبیعت اوله منر طبع سخندانک کبی

پایمال اولسون فلک حسرتله دامانم کبی
کهکشانشن چاک چاک ایتسون کریبانم کبی
بولسون شیرازه جمعیت اجزای سپهر
تارومار اولسون بنم حال بریشانم کبی
عصر یوسفله زمان کربلائی سیر ایدن
کورمدی بر دور ماتم عهد دورانم کبی
عشق ایله اول اضطراب آلود هجرم کیم یلا
مضطر بدر اقترا نمدن دل و جانم کبی
معنی خون جگر له الهه غالب کلک تر
منبع جوی بلادر چشم کریانم کبی

باده کیم مجلس طراز عیددر هر قطره سی [۱]
شهر صومه باعث تهدیددر هر قطره سی

[۱] نائلی :

باده کیم داغ دل امیددر هر قطره سی
می دکل برق قضا تا کیددر هر قطره سی

باده کیم جوهر کداز عالم ادرا کدر
 آفت صد دوده خورشید در هر قطره سی
 ساقیا صون شول می دل مردکان عشقه کیم
 روح جسم مجلس جمشید در هر قطره سی
 ساقیا صون شول می دل خستکان عشقه کیم
 خنده ریز نشئه جاوید در هر قطره سی
 باده اشکم که ایلر عرض کلرنک فراغ
 کوهر کنجینه تجرید در هر قطره سی
 نشئه مند وحدت اول آتشین میدان ازل
 شعله پاش عالم توحید در هر قطره سی
 غره مستز اول می تحقیق دن غالب مدام
 خاتمان سوز دل تقلید در هر قطره سی

ایلیان موقوف تأثیر نیاز آمالی
 شیوه حیرتله لال ایتمش لسان حالمی
 تهمت عشقیله طولمزسه خدا روز حساب
 چاک چاک ایتمسون ملائک نامه اعمالی
 آب و تاب حسننی برزوه استدلال ایدر
 سیر ایدنلر آتشین داغمله اشک آلمی

دیوان

خنجره ال صورتدن نازیده قتلصدر مراد
ایله یارب تہی بویولده استدلالمی
برغریب آشفتهیم زلفنده در جمعیم
ای صبا لطف ایت پریشان ایله احوالمی
بربتک نقش آور دیداریدر کیم لوح دل
کائنات ایله پرستش سیر ایدوب تمالمی
ایلدم جان ویرمکه کوینده غالب عزم راه
منزل مقصوده ایر کورسون خدا اقبالمی

تمام غزلیات

منجلی اولاد تجھ طور سینہ دن دیدار فیض
شعلہ زار حیرت ایلمر عالمی انوار فیض
نظم شیرینمده صائمہ جابجا مضمون رخ
صفیحه آب اوزره خامه م طرح ایلمر کلزار فیض
شوق اوصاف خط کلمه غرق نور و نشر قلم
نوبهار آچمش مکر نخل تجلیزار فیض

کر چه کیم صدداغ ظاهر در دل مکسوردن
روشنادر سینہ اما دخمه گاه سوردن
فرش پای اولمز او یوسف حسنه خیاط قضا
نسج دلببا ایاسته مد نکه حوردن
داغ داغ ایتمه دلک اندیشه فردا ایله
فارغ اول غالب عبث بوفکرنا محصوردن

دیوان

آزرده درون ایتمه بزى تك ستمكله
دشمنلری وار واصل كام ایت كرمكله
میل اینلز اصحاب هنر لاف و كزافه
ماهیتكى وارايسه بیلدیر قلمكله
دولتده اولور اهل هنر طفل ايسه مقبول
فخار ايسه ك اللهله سويلش قدمكله

قطعات

لطف ایت بنی آزرده ناز ایله یارب
مقصود می موقوف نیاز ایله یارب
دنیاده بکا لطفگی بذل ایله کاهی
عقباده دلم معتب آز ایله یارب

یارب بنی سن نطق ایله موسای کمال ایت
مجموعه می سر نسخته اعجاز خیال ایت
مضمون خط یار ایله ویر شعر مه رونق
هر یتیمی بر طور تجلای جمال ایت

عندلیب روضه حب رسول اکرم
اشک چشم آب روی کائنات ایلر بنی
نعت کوی فخر کونینم که غالب شیوه ده
فیض مدحی غرق نور معجزات ایلر بنی

تابکی محنت درد هجران
قالمسون محشره یارب درمان

دیوان

یاقدی جان ودلی نارحسرت
آه شوقاً للقاء الاخوان

رزق ایچون مؤمن وکافر آرمه [۱]
برکلور نعمت حق عم نوال
سعی وتدییر کرک هرکاره
بویله در حکمت حق جل جلال

خدا مایوس قیلمه کوکلی اقبال ملتن
خبردار ایله رحمان اسمنی احوال ملتن
اولوب مجروح، بیکان قضادن طائر دولت
دمادم خون آقر چشمم کبی شهبال ملتن

[۱] ۸ جمادی الاولی ۱۳۱۹ ده هر سکی عارف حکمت
بکله ملاقاتم زده « سز، محب حکمتسکنز. حکیمانہ برقطه سویلدم ،
اوقویهیم ، دیدی . بوقطه بی اوقودی که خط دستیله مصحح
ومذیل اولان دیواننده ده مندر جدر . حکمت بک ، دیگر ذاتک
اثرینی قصب ایتک شائبه سندن معری بر مرد حق شناس اولسنه
نظراً قطعه نك دیوانچه غالبه نه صورتله داخل اولدیغنی کشف
ایده مدم . م . ک

قالوب نفی معجز کودن اورنک سخن محلول
هنر مندان روم اولمشدی هر بر عصرده طالب
ایدنجه شمدی دعوا طبع اول جاه معلایی
دیدى حکام دیوان قضا الحکم للغالاب

فلاطون درس او قور استاد طبع ذوقنمدن
خرد سرمایه آداب آلور طور جنونمدن
نم عالمده اول ناکام عالی نجم و طالع کیم
فلک فیض اکتساب اعتلادر بخت دونمدن

اولوب راه عشقنده محووها
قیود جهاندن دل اولدی رها
جلال خدایه بز آینه یز
قضایه قضایز بلایه بلا

جوهر آینه نور خدادر صورتم
روشنادر اهل طبعه صورتمدن سیرتم
نسخه کبرای فطرتدر وجودم تا ازل
کوستر بر عالم حکمت مکمل هیتم

مصالح

ای که هجر کله جهان بر جای مآمدر بکا
هر هلالی عالمک ماه محرمدر بکا

مبتلای عشق اولان البته جانانن آرار
بویله در قانون حق درد اهلی درمانن آرار

منطبع خاطرده لعلک جان شیدا بی خبر
شکرستان اولدی دل طوطی کویا بی خبر

اسرار عشقی درد ایله بهوش اولان بیلور
الته کیف باده بی سر خوش اولان بیلور

شعاع مهر محبت یوزگدن ایتدی ظهور
سواد خط رخکدر مال آیت نور

خوناب دل که درد ایله جوشان اولوب کیدر
کلکونه زیب دشت و بیابان اولوب کیدر

طورہ یوب نی کبی ایگلر کوکلم
ہم دونوب کندینی دیگلر کوکلم

شاہ عشقم بن بیابان جنوندر ملکتم
تاروماری خرددر انتظام دولتم

اسیر دام غربت بلبلی اشکستہ شہبلم
جدایم آشیامدن غریب آشفته احوالم

بزم وارستہ ایام عالم بر زمان اولسہ
مقام وصل اولور یار ایله دایم بر جهان اولسہ

عشق کیم جوی کلستان صفات ایلر بی
قطرہ قطرہ واصل دریای ذات ایلر بی

مفردات

عجب بر بحر پرامواج در اشکم که اوستنده
دو نر کشتی شاهان گاه پیدا گاه ناپیدا

اوبد بختم که کوش ایتسه قدوم طفل مقصودم
اولور ارواح یکسر نابیدید اشباح ناپیدا

مست صهبای الستم عزت و ذلت ندر
برکلور دهرک سراپا کوه وهامونی بکا

کل مجموعه اشعارینه دنیا اولور طالب
هزار باغ عشق احمدیدر مصطفی غالب

زمان کربلای محنتی یاد ایله ای غالب
فدای عشق اولوب دنیایی کریان ایتدیکم دمدر

اهل همت سوزی پامال اولمز
گرما وعدینی انجازه ایلر

اوکیم حکمن سلیمان سریر عدل و داد ایلر
اولور شایسته انکشت قدری خاتم توفیق

مادر ذیشانمہ اخطار نام و شکل ایچون
غالب ایتم کوندروب رسم بیان اشتیاق

ایدوب افنای کثرت شعلہ برق تجلادن
وجودم وحدت مطلق مکانم لامکان اولسه

زهردر عاقل ایسه ک اولمه میه افتاده
اوله یملہ اوله یم بر یازیلور املاده

غالبندن ایلمز مولا دریغ مرحمت
مظهر عمر مدیدز فرط رشد و عقل ایله

می و محبوب ایله کل ذوق و صفادن کچہ لم
بوصفالر بزی بیک درده گرفتار ایتمدی

مصراع

مانع رزق اولانك رزقنى مولا كسون

لسانه كليان برهان وجدانى معطلدر

تاریخ

زهى عزت ايكي شهزاده سنت اولدى بركونده

نه بالا جسر والادر صراط مستقيم استنه

مقرون لطف عمر ايده ريم قدومنى

سقف مرفوعنه يازلسه بجا تاريخم

بيت معمورى بنا ايلدى كامل پاشا [۱]

[۱] صدراسبق يوسف كامل پاشا مرحومك وزنه جيلرده كي

قوناغى ايجون سويلنه شدر .

تاريخ آتى ده رجائى زاده اكرم بك مرحومكدر :

او قویان غائب ایدوب هر دوسرايى کوزدن

جای والاده بهین اولدی بودولتخانه

۱۲۸۱

یتمش ایکیده طوغدی محمد بسالتم [۱]

طوغدی یتمش درت ایچنده عایشه م [۱]

[۱] غالب بک ، اوغلیله قیزینه سویلیدیکی بوتاریخلرک
کنارینه شویله اشارت ایتمشدر: « مصراع ، لفظی ایسه ده بیتک
حساباتی جمع ایله تفریق اولندینی حالده کوزل ایکی تاریخ جیقار » .

غزل

عالمی دورایتسہدہ زاہد جہان پیمای عشق [۱]
مرکز قلب محبتدرینہ ماوای عشق
آشنادر شاہد وحدتسیرای دیگرہ
بیت معمور محبت اولسہ چوقمی جای عشق
نیش وزہرہ بای عیش ونوش اولورہر قطرہ سی
بزم ذوقہ متصلدر واریسہ مینای عشق
بویلہ خاموش اولمہ ای کل غنچہ رعنا کی
تابصبح افغان ایلر بلبل شیدای عشق
شیوہ رفتارکی سیر ایلان حیران اولور
قامتکدر ای پری سروچمن آرای عشق
سّر رویک فہم ایدرمی غالباً ہر کج نظر
نقطہ خال سہدہ کز لیدر معنای عشق

[۱] تذکرہ فطین دن نقل اولندی .

تخمیس مصرع فصولی [۱]

بر زمان کورمدی هیچ روی صفا دیده لرم
 کجدی ایواہ بتون آہلہ شام و سحر م
 اولدی آتشکده درد و بلا شمدی یرم
 قالمدی آہ جکر سوز ایله تندن اثر م
 « نیجه آہ ایلم آہ یا نقدر جکر م »
 باشمی آشدی چیقوب کوکلره درد و آلام
 ایده م کیمسه یه بروجهله حالم افهام
 کوزمه اولدی بنم ایکی جهان شمدی حرام
 قومدک آہ فلک رند کوکلده آرام
 « نیجه آہ ایلم آہ یا نقدر جکر م »
 جکر م جان و دلم جسم زارم یاندی
 یوره کم اشک ترم دیده زارم یاندی

[۱] داخلیه ناظر اسبقی دانش بک افندی ، مشیرشا کرپاشا
 مرحومک اناتولی مفتشلکی هنکامنده هیئت تفتیشیه برنجی
 مأمور لقبه وانه عزیزمنده - غالب بک مرحومه قرابتی جهتیه -
 بو تخمیس ایله آتیده کی ایکی غزل وان بلدیهرئسی غالب پاشا طرفندن
 اصطا و دانش بک جا بنندن ده بزه اهدا قلمشدر .

طوتشوب آه شرربارایله دارم یاندی
 اثرم قالمدی هب آتسه وارم یاندی
 « نیجه آه ایلمیم آه یانقدر جکرم »
 سکا افتاده اولان کوکلی بردم بوله مم
 تیرچشمک حرم سینه یه محرم بوله مم
 درد و محنت کبی هیچ کندیمه همدم بوله مم
 جکرم داغنه بروجهله مرهم بوله مم
 « نیجه آه ایلمیم آه یانقدر جکرم »
 بکادشمن اوله نک دشمنی الله اولسون
 جانی یانسون دوزخیلرایله همراه اولسون
 ایشی عالمده بتون ناله جانکاه اولسون
 ای کوکل خانه سنک بیقیمی برآه اولسون
 « نیجه آه ایلمیم آه یانقدر جکرم »

چشم مخمورک سوزوب پراضطراب ایتدک بنی
 برنکهله ساقیا بیقدک خراب ایتدک بنی
 بردوکنمز کانه ایردیردک غمگله بنده کی
 دولت حسنگده شام کامیاب ایتدک بنی

رخش نازہ چکندوب ای مه زمین عشوہ بی
قائل یالیتی کنت تراب ایتدک بنی
رویگی کیم ایلدک ای شوخ کویکده دریغ
جنت ایجره مظهر نار عذاب ایتدک بنی
شوق آب و تاب چنارک دوشردک سینہ به
معدن سیاب ایله پر پیچ و تاب ایتدک بنی
شعلہ سیالہ آهہ هم آغوش ایلیوب
ای پری فانوس شمع آفتاب ایتدک بنی
دمبدم حسرتله غالب آه و افغان ایلیوب
عاقبت مجبور آهک زباب ایتدک بنی

آغوش دلده کورسہم او حوری جمالی
غبطه نمای جنت ایدردم خیالی
قان آغلدقجه هجر ایله بن نشہ یاب اولور
می می صانور عجب او شوخ اشک آلمی
دود درونی چرخه هم آغوش ایلسہم
اول ماه حسنه عرض ایدہم اشتعالی
شورش فزای عشق اوله لی بر پری عذار
اقلیم دلده سویلیہم اختلامی

رخساری اوزره رؤیت زلفن امیدایدوب
فرق ایده مم بوشوقله روز ویالمی
صیقدم نگاه کرمله جانانی نرم ایکن
ایتدم رمیده حیف اووحشی غزالمی
غالب بوفیض مهر و محبتله چوقمیدر
وقف نعوت دلبر ایدر سه م مقالمی
اولمز نظیره حامی* استاده کرچه کیم
ایلر بسند جمله غزالده کالمی

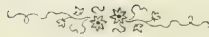

خطا و صواب جدولی

صواب	خطا	سطر	صحیفہ
قضا الرتدہ	قضا الرتدہ	۶	۱۸
تشذیف	نشنیف	۴	۲۴
یابدیردینہ	یابدیردینہ	۱۳	۲۷
وزن بیلن	وزن بیلہ	۱۶	۳۲
اولدیعنہ	اولدیعنہ	۲	۳۸
خیالہ	خمالہ	۱۸	۳۸
نقش	نقش	۸	۴۰
شاعرانہ	شاعرانہ	۲	۴۱
آثار	اثار	۱۲	۴۲
ایمسی	ایمسی	۵	۴۲
رفاقتندہ کی	رفاقتندہ کی	۹	۴۳
معاونت	معاونت	۱۴	۴۴
عشرتہ	عشرتہ	۵	۴۷
ظاہر	ظاہر	۱۰	۵۳
حکمتہ	حکمتہ	۲	۵۴
جسمندہ	جسمندہ	۳	۶۰
روز	رور	۱۳	۶۹
اولوب	اونوب	۵	۷۱
بن اول	بن ول	۱۷	۷۱
اولوب	الوب	۶	۸۱

خطا و صواب جدولی

صواب	خطا	سطر	صحیفہ
جوشان	جوشان	۸	۸۸
آسمان	اسمان	۱۸	۹۰
بہودمن	بہودمن	۸	۹۶
خطانز	خطانتر	۱۳	۱۳۱
می برق	می . ق	۱۰	۱۳۳
جلوہ گاہ	جلوہ گاہ	۱۷	۱۳۹
اول	ال	۹	۱۴۰

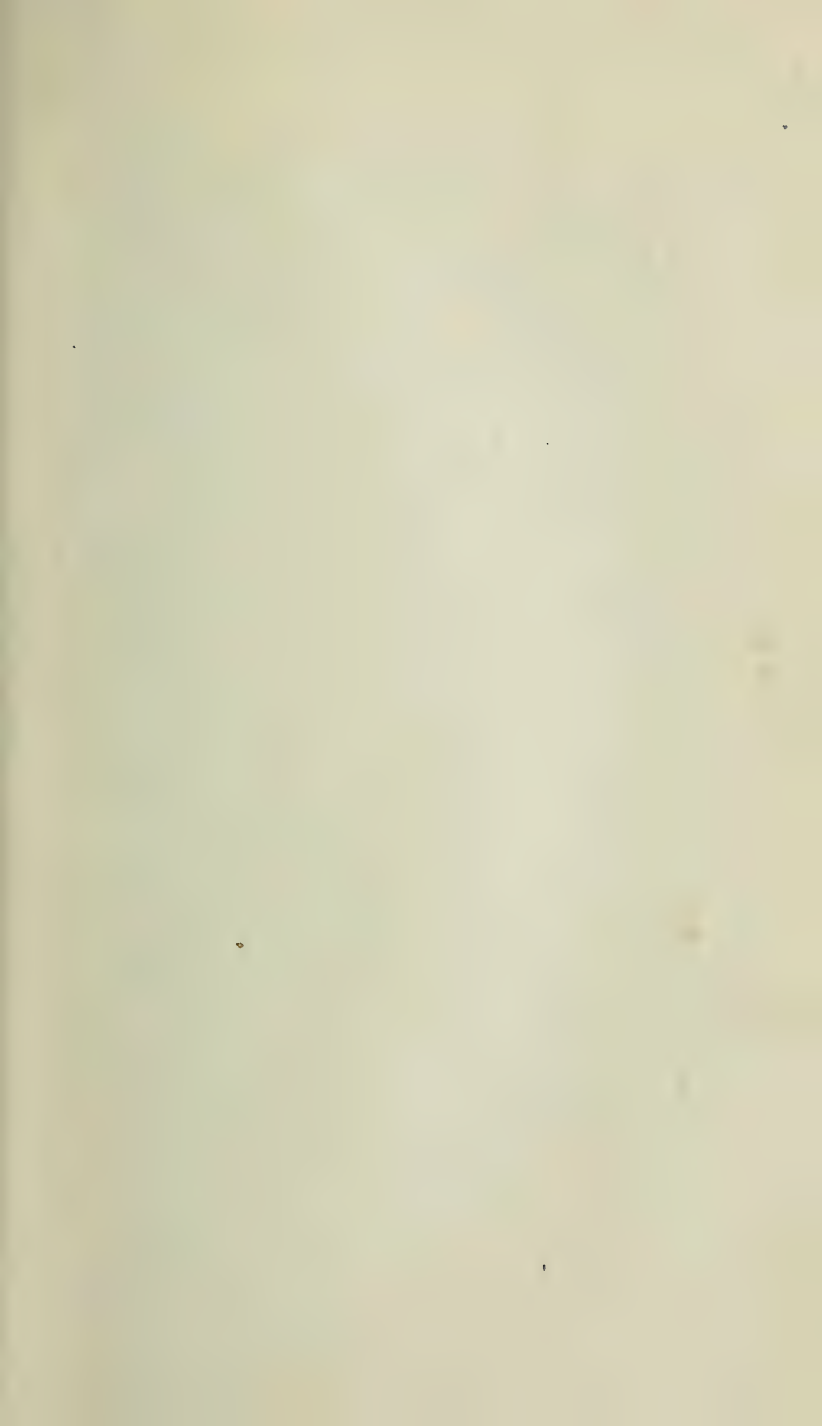

آثار مفیده کتبخانه سی

آثار مفیده منسوب اولدقلری ملتک سامان عرفاتی
احتوا ایدن برر خزینه در . بونلرک ضیاعی، حیات اتمده
تضمینی ناقابل ضرر لر ایقاع ایدر . بر طرفدن متوالی
ومستولی حریقلمر ، دیگر طرفدن قدر شناسان اجانبک
بذل ایتدیکی نقود قارشیسنده اراده لری صارصلان ومغلوب
اولان اصحاب ویا حقاظ کتبمزرک لاقیدی وجدانسوزی
یادکار اسلافک بر قسمی کتبخانه فایه ، بر قسمی ده
اوروپا و آمریقایه طاشیمقده در . او یله برحاله که کونک
برنده خزان عرفانمزرک بسبتون بوشانمسندن قورقولور! ...
کتب غیر مطبوعه مزرک حال ومقدراتی بو . مطبوع
اولانلرینه کنجه : بونلر میاننده، مثلا، مطبعه عامره ایله
مصر بولاق مطبعه سنک وقتیه فوق العاده التزام دقت
واعتنایده رک طبع وتمثیل ایتمش اولدیغی کتابلردن بر

جوغنگ و اک قیمتلی و دکر لیلرینک نسخ موجوده سی
آزاله آزاله تدارکی کسب عسرت و، ینه مثلا، بر قاج سنه
اول یکریمی، اوتوز غروشله ممکن التدارک اولان بر
مدیم دیوانی بوکون یوز اللی، ایکی یوز غروش راده سنه
ترفع فیثات ایتمشدر.

مطبعة عامره و مصر مطبعه سیله مطابع و طباع سائر دنک
الی الابد حافظه آرای شکران اوله جق صورتده خدمت
ایتمش اولمقله برابر، انتخاب آثار خصوصنده دائما اصابت
ایده مامش اولدقلرینی آثار مطبوعه کوسترییور. مثلا
شیخ الاسلام یحیی افندی کبی لسان و ادبیاتمزده
اساتید معدوده دن اولان برذاتک دیوانی اهل اولنه رق،
سنبله اده و سبی و عینی دیوانلری کبی قیمت تالیه یی حائر
اثر لر با صلتمشدر. استانبول لهجه بیانک شعر مزده استاد
اولی اولان باقی نک دیوانی بیله بواهلدن قورتوله مادی.
آلتمش، یتمش سنه اول طاش باصمه سیله و غایت نامطبوع
صورتده طبع و تمثیل اولنان مجموعه اشعاری - که بوکون
نایاب و یا کمیابدر - بیوک مطبعه لر مرکز تفریق و انتخاب
آنارده کی لاقیدیسنی کوسترر.

STUDIES IN THE HISTORY OF THE

فہمائی ۱۰ غروشدر

(آثار مفیدہ کتبخانہ سی) ہیئت طر فندہ شمیری بہ قدر
نشر اولناہ کتابدر :

- الہام وطن : عبدالحق حامد بك . (سلیمان)
فیتن : عبدالحق حامد بك .
- مکتوبلر : (برنجی وایکنجی جلد) عبدالحق حامد بك . (سلیمان نظیف بکک
حاشیہ لریلہ)
- طارق بن زیاد : عبدالحق حامد بك .
- طیفلر کچیدی : عبدالحق حامد بك .
- دیوان یحیی : شیخ الاسلام یحیی افندی . (محمود کمال بکک
مقدمہ سیلہ)
- ہر سکلر عارف حکمت بکک دیوانی . (محمود کمال بکک مقدمہ سیلہ)
- ابن موسی : عبدالحق حامد بك .
- لسقوفچہ لی غالب بکک دیوانی . (محمود کمال بکک مقدمہ سیلہ)
- قنیرہ : نامق کمال بك .

باقیندرہ نشر اولنہ ہون کتابدر :

- اوروپا مکتوبلری : جناب شہاب الدین بك .
- وطن، یاخود سلسترہ : نامق کمال بك .

3 1761 07966790 3

PL
248
L3A17
1916